

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

**Vodič kroz nacionalne ispite
za učenike trećih razreda gimnazijskih programa i
četverogodišnjih strukovnih škola**

Zagreb, ožujak 2008. godine

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Goran Sirovatka, dipl. ing.

ravnatelj *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

Urednici

Višnja Francetić, dipl. pedagog

načelnica Odjela za organizaciju i provođenje ispita

Vanda Bazdan, prof.

stručna suradnica u Odjelu za organizaciju i provođenje ispita

Lektorica

Mirjana Gašperov, prof.

stručna suradnica u Odjelu za organizaciju i provođenje ispita

Korektorica

Katarina Cvijanović, dipl. defektolog

Autori ispitnih zadataka

- ❖ Nacionalni ispit iz **Hrvatskoga jezika**: Marina Čubrić, prof., prof. dr. sc. Zrinka Jelaska, Mirela Barbaroša-Šikić, prof., Majda Bekić-Vejzović, prof., Jugana Dagelić, prof., Božica Jelaković, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Matematike**: doc. dr. sc. Željka Milin-Šipuš, prof. dr. sc. Zvonimir Šikić, Jelena Gusić, prof., Jagoda Krajina, prof., Dragica Martinović, prof., Josipa Pavlić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Engleskoga jezika**: Melita Jurković, prof., mr. sc. Martin Peter Doolan, mr. sc. Nataša Nikpalj Juraić, Cvjetanka Božanić, prof., Sanja Vrhovec Vučemilović, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Njemačkoga jezika**: Ljubica Maljković, prof. mentor, dr. sc. Vesna Bagarić, dr. sc. Ulrich Dronske, vanjski stručni konzultant, dr. sc. Maja Häusler, Slavica Balentović, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Francuskoga jezika**: Loreana Selišek Butina, prof., mr. sc. Galjina Venturin, Alice Stepinac, prof. savjetnik, Davorka Franić, prof. mentor, Spomenka Šabić, prof. mentor.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Španjolskoga jezika**: mr. sc. Alica Knezović, Cvjetanka Božanić, prof., Ana Drpić, prof., Melita Kovačev, prof., Silvana Luetić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Talijanskoga jezika**: Marina Mikac, prof., Marija Puškarić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Grčkoga jezika**: Inga Fröbe Naprta, prof., Koraljka Crnković, prof., Ivana Marijanović, prof., Zdravka Martinić-Jerčić, prof., Ninoslav Zubović, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Latinskoga jezika**: Senija Belamarić-Divjak, prof., doc. dr. sc. Marko Petrak, mr. sc. Ariana Stepinac, Katarina Filković, prof., Ivana Jelić, prof., Ondina Mirt Puškarić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Biologije**: mr. sc. Zrinka Pongrac Štimac, doc. dr. sc. Ivana Maguire, mr. sc. Milenko Milović, mr. sc. Mirko Ruščić, Damir Sirovina, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Kemije**: dr. sc. Nenad Judaš, dr. sc. Tomislav Cvitaš, dr. sc. Draginja Mrvoš-Sermek, Žana Matić, prof., Višnja Vlahek Sokač, prof., Daisy Žgaljić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Fizike**: dr. sc. Maja Planinić, prof. dr. sc. Mile Dželalija, Dario Mičić, prof., Gordana Pintarić, prof. savjetnik, Miro Plavčić, prof. savjetnik
- ❖ Nacionalni ispit iz **Informatike**: akademik dr. sc. Leo Budin, Predrag Brođanac, dipl. ing., Zlatka Markučić, dipl. ing., Smiljana Perić, dipl. ing.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Geografije**: Suzana Nebeski Hostić, prof., prof. dr. sc. Željka Šiljković, mr. sc. Nikola Vojnović, mr. sc. Ružica Vuk, Romana Dužanec Martinović, prof., Vjekoslav Robotić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Povijesti**: mr. sc. Dunja Modrić Blivajs, Maja Ferček, prof., Andrija Lovrić, prof., Ivan Peklić, prof., Miroslav Šašić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Etike**: dr. sc. Dijana Lozić-Leko, Miljenko Šestak, prof., Krešimir Gracin, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Logike**: Miljenko Šestak, prof., doc. dr. sc. Berislav Žarnić, Krešimir Gracin, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Psihologije**: Ana Boban Lipić, prof., doc. dr. sc. Damir Ljubotina, Miljenka Plečko, prof., Andrea Šlaus Kokotović, prof., Davorin Zorko, prof. i dipl. psih.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Sociologije**: prof. dr. sc. Denisa Krbec, mr. sc. Zdravko Križić, prof., Dušanka Vergić, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Vjeronauka**: doc. dr. sc. Ana s. Thea Filipović, Dejan Čaplar, prof., Ivanka Petrović, prof., Petar Smontara, prof., Ivica Živković, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Likovne umjetnosti**: doc. mr. sc. Davorka Brešan, Ira Mardešić, prof., Sanja Nejasmić, prof., Kristina Rismondo, prof., Jasna Salomon, prof.

- ❖ Nacionalni ispit iz **Glazbene umjetnosti**: mr. sc. Alma Zubović, prof. mentor, mr. art Marina Novak, docent, Renato Happ, prof. savjetnik, Vesna Krgović, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Mađarskoga jezika**: Anna Kovačević, prof., Márta Matin, prof., Árpád Pasza, prof., Erna Varga, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Srpskoga jezika**: Sretenka Čaović, prof., Anđelka Pavić, prof., Jadranka Radošević, prof., Milica Stojanović, prof.
- ❖ Nacionalni ispit iz **Talijanskoga jezika (materinskoga)**: Maria Sciolis, prof., dr. sc. Gianna Mazzieri-Sanković, Emili Marion Merle, prof., Marisa Slanina, prof.

Autori „Uputa za provođenje državne mature za pristupnike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama“

Kristina Anić Kuhar, prof., prof. dr. sc. Draženka Blaži, doc. dr. sc. Ljubica Pribanić, mr. sc. Mara Kovačić, mr. sc. Maja Ljubić, Dragica Matok, prof., Mirjana Špoljrec, prof.

Vodič je namijenjen učenicima trećih razreda gimnazija i četverogodišnjih strukovnih škola koji će u školskoj godini 2007./2008. polagati nacionalne ispite na način kako će se provoditi ispiti na državnoj maturi u gimnazijama 2009. godine, a u strukovnim školama 2010. godine.

Svrha vodiča je točno i potpuno obavještavanje učenika o nacionalnim ispitima koji će se provoditi u travnju i svibnju 2008. godine u svim srednjim školama Republike Hrvatske koje ostvaruju programe u četverogodišnjem trajanju.

Sve obavijesti o nacionalnim ispitima u trećim razredima, ispitne kataloge za predmete koji se polažu i ogledne primjere ispitnih zadataka možete pronaći na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*

www.ncvvo.hr

Što su nacionalni ispiti

- To su ispiti kojima se provjerava koliko su učenici usvojili važna znanja i vještine iz određenoga nastavnoga predmeta tijekom srednjoškolskoga obrazovanja, od prvoga do trećega razreda.
- Nacionalni ispiti sastavljeni su prema postojećim nastavnim planovima i programima pojedinoga nastavnoga predmeta.
- Zadatke na nacionalnim ispitima pripremaju članovi stručnih radnih skupina i djelatnici *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*. Vrjednuju ih osposobljeni ocjenjivači – nastavnici koji rade u srednjim školama.
- Nacionalni ispiti u svim trećim razredima gimnazija i četverogodišnjih strukovnih škola provode se u isto vrijeme i na isti način u cijeloj Republici Hrvatskoj.

Tko provodi nacionalne ispite

- Nacionalne ispite provodi *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (u daljnjem tekstu: Centar) u suradnji sa školama, na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu (Narodne novine br. 81/2005.).
- Centar je javna ustanova koja je osnovana 2006. godine, a bavi se poslovima vanjskoga vrjednovanja u odgojno-obrazovnome sustavu čime se hrvatskomu obrazovnomu sustavu omogućuje usporedba s europskim.
- Centar je središnja državna institucija odgovorna za izradbu ispitnih materijala, pravovaljano provođenje ispita i njihovo vrjednovanje.

Čemu služe nacionalni ispiti

- Nacionalni ispiti uvedeni su radi praćenja i unaprjeđenja kvalitete obrazovanja u našim školama.
- Ispiti služe učenicima i nastavnicima za dobivanje informacija o postignućima učenika. Učenici, nastavnici i škole mogu se na temelju dobivenih rezultata uspoređivati s drugima. Osim toga, povratne informacije o ostvarenome rezultatu mogu pomoći učenicima i nastavnicima u unaprjeđivanju vlastitoga učenja i poučavanja.
- Nacionalni ispiti omogućuju učenicima i nastavnicima upoznavanje novoga sustava provjeravanja znanja i vještina učenika na način kako će se provoditi državna matura.
- Rezultati analiza nacionalnih ispita omogućit će autorima ispitnih zadataka kvalitetniju pripremu ispita za državnu maturu.

Kako su se provodili nacionalni ispiti do sada

Školska godina 2005./2006.

- Učenici gimnazija polagali su nacionalne ispite prvi put u prvome razredu, u svibnju 2006. godine iz triju predmeta: Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika. Učenici u školama nacionalnih manjina polagali su i ispit iz materinskoga jezika nacionalne manjine. Ispitima je pristupilo 13 200 učenika ili 99%.

Školska godina 2006./2007.

- U veljači 2007. godine učenici drugoga razreda gimnazije polagali su nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika, stranih jezika (Engleskoga, Njemačkoga, Francuskoga i Talijanskoga jezika), Latinskoga jezika, Grčkoga jezika, Matematike, Biologije, Fizike, Kemije i Informatike. Ispiti su provedeni na način da je svaki učenik pisao jedan ispit metodom slučajnoga odabira. Ispitima je pristupio 12 661 učenik ili 97%.
- U svibnju 2007. godine nacionalni ispiti proveli su se u prvim razredima gimnazija i prvi put u četverogodišnjim strukovnim školama među učenicima prvih razreda. Svi učenici pisali su ispite iz Hrvatskoga jezika i Matematike, a učenici u školama u kojima se nastava izvodi na jezicima nacionalnih manjina pisali su i ispit iz materinskoga jezika nacionalne manjine. Ispitima je pristupilo 12 398 (98%) učenika gimnazija te 22 573 (98%) učenika strukovnih programa. Sveukupno, ispitima je pristupilo 34 970 učenika (98%) učenika prvih razreda četverogodišnjih srednjih škola Republike Hrvatske.
- Učenici su postigli rezultate koji su bili bolji od njihovih očekivanja iskazanih u anketnim upitnicima koje su popunjavali prije i nakon pisanja ispita.

Tko polaže nacionalne ispite u školskoj godini 2007./2008.

U školskoj godini 2007./2008. nacionalne ispite polažu učenici trećih razreda gimnazija i četverogodišnjih strukovnih škola. U treći razred gimnazije upisano je 12 912 učenika, a u treći razred strukovnih programa 21 781 učenik, što je ukupno 34 693 učenika.

Način provedbe ispita

Svi učenici pišu ispite iz triju obveznih predmeta, a učenici gimnazija pišu i ispit iz izbornoga predmeta na ovaj način.

❖ **Učenici u općim, jezičnim i prirodoslovnim programima gimnazija** pisat će ispite:

1. iz Hrvatskoga jezika na višoj ili nižoj razini
2. iz Matematike na višoj ili nižoj razini
3. iz stranoga jezika na višoj ili nižoj razini
4. iz izbornoga predmeta.

Izborni predmeti koji su ponuđeni učenicima su svi predmeti koji su u nastavnim planovima gimnazija od prve do treće godine, osim Tjelesne i zdravstvene kulture. Ove školske godine učenici mogu odabrati jedan od ovih predmeta:

- Latinski jezik
- Biologija
- Fizika
- Informatika
- Kemija
- Geografija
- Povijest
- Etika
- Logika
- Psihologija
- Sociologija
- Vjeronauk
- Glazbena umjetnost
- Likovna umjetnost.

❖ **Učenici u klasičnim gimnazijama** pisat će ispite:

1. iz Hrvatskoga jezika na višoj ili nižoj razini
2. iz Matematike na višoj ili nižoj razini
3. iz stranoga jezika ili klasičnoga jezika (Grčkoga jezika ili Latinskoga jezika)
4. iz izbornoga predmeta.

Izborni predmeti koji su ponuđeni učenicima klasičnih gimnazija isti su kao i za učenike ostalih gimnazijskih programa, osim što učenici klasičnih gimnazija koji polažu Grčki ili Latinski jezik mogu, kao izborni predmet, birati i strani jezik (Engleski, Njemački, Francuski, Talijanski, Španjolski jezik te Grčki ili Latinski jezik).

❖ **Učenici u gimnazijskim programima u kojima se nastava izvodi na jezicima nacionalnih manjina** pisat će ispite:

1. iz materinskoga jezika nacionalne manjine
2. iz Hrvatskoga jezika na višoj ili nižoj razini
3. iz Matematike ili stranoga jezika (prema osobnome izboru učenika)
4. iz izbornoga predmeta.

Izborni predmeti za učenike u školama u kojima se nastava izvodi na jezicima nacionalnih manjina

Učenici mogu birati iste predmete kao i učenici gimnazija u kojima se nastava izvodi na hrvatskome jeziku, **osim učenika u školama na talijanskome jeziku** koji ne pišu ispite iz predmeta: Povijest, Geografija, Glazbena umjetnost i Likovna umjetnost.

- ❖ **Učenici četverogodišnjih strukovnih škola** pisat će ispite iz triju obveznih predmeta:
 1. Hrvatskoga jezika na višoj ili nižoj razini
 2. Matematike na višoj ili nižoj razini
 3. stranoga jezika na višoj ili nižoj razini.

- ❖ **Učenici četverogodišnjih strukovnih škola koje izvode nastavu na jezicima nacionalnih manjina** pisat će ispite iz triju obveznih predmeta:
 1. materinskoga jezika nacionalne manjine
 2. Hrvatskoga jezika
 3. Matematike ili stranoga jezika (prema odabiru učenika).

Kada se provode nacionalni ispiti

Nacionalni ispiti provodit će se u dva dijela.

Prvi dio provodi se od 9. do 11. travnja 2008. godine kada će učenici pisati pisani dio ispita iz Hrvatskoga jezika, materinskih jezika nacionalnih manjina te Engleskoga i Njemačkoga jezika prema ovome rasporedu.

Prvi dio

9. travnja 2008. u 8.00 sati – pisani dio ispita iz Hrvatskoga jezika (esej)

10. travnja 2008. u 8.00 sati – pisani dio ispita iz materinskih jezika (esej)

11. travnja 2008. u 8.00 sati – pisani dio ispita iz Engleskoga (esej), Njemačkoga (esej) i Francuskoga jezika (esej).

Iz Talijanskoga i Španjolskoga jezika pisani dio ispita (esej) ne piše se zasebno, nego je sastavni dio ispita koji će se provesti u svibnju.

Drugi dio

Drugi dio ispita iz Hrvatskoga jezika i stranih jezika je test sastavljen od različitih tipova zadataka. Provodi se u svibnju, kada se provode i ostali nacionalni ispiti prema ovome rasporedu.

27. svibnja 2008. u 8.00 sati – materinski jezici nacionalnih manjina
– Grčki jezik

u 11.00 sati – Latinski jezik za učenike klasičnih gimnazija

- 28. svibnja 2008. u 8.00 sati** – Hrvatski jezik
29. svibnja 2008. u 8.00 sati – Matematika
30. svibnja 2008. u 8.00 sati – strani jezik

SAMO UČENICI GIMNAZIJA

2. i 3. lipnja 2008. u 8.00 sati – izborni predmeti

Gdje i kako se provode nacionalni ispiti

- Nacionalni ispiti provode se u školama.
- Učenici glazbenih i umjetničkih škola, u pravilu, ispite će pisati u školi u kojoj pohađaju nastavu iz tih predmeta.
- Glazbene i umjetničke škole mogu organizirati provedbu ispita u svojim prostorima prema dogovoru s *Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja* te o tome pravovremeno obavijestiti učenike.
- Za svaki ispit učenici se raspoređuju u odgovarajuće ispitne prostorije. Raspored učenika po ispitnim prostorijama objavljuje se na oglasnoj ploči škole.
- Na stranicama ovoga vodiča učenici se mogu detaljnije upoznati s onim što se od njih očekuje na ispitu iz pojedinoga predmeta, oblikom ispita, priborom koji smiju rabiti te ostalim detaljima koji će pomoći u uspješnome rješavanju testa.
- Svi dionici u pripremi i provedbi ispita moraju se pridržavati propisanih postupaka i pravila ponašanja kojima se osigurava pravovaljanost ispita.

Kako ćete se pripremiti za nacionalne ispite

- Za nacionalne ispite pripremat ćete se kao za sve školske ispite koje pišete na kraju nastavne godine.
- Proučite ispitne kataloge za nastavne predmete koje ćete polagati i ovaj vodič.
- Nacionalne ispite shvatite kao izvrsnu pripremu za državnu maturu. Na nacionalnim ispitima upoznat ćete se sa zadacima kakvi će biti na državnoj maturi. Moći ćete vidjeti vrste zadataka, kako su postavljeni, koliko su teški itd. Imat ćete priliku iskusiti postupak provođenja ispita, što vam može biti vrijedno iskustvo za polaganje državne mature.
- Učenicima strukovnih škola koji ne će ići na državnu maturu iduće godine ovi ispiti mogu biti dobra provjera znanja stečenih tijekom dosadašnjega obrazovanja i priprema za završne ispite.

1. Predmeti

1.1. Hrvatski jezik

- **Što se ispituje ispitima iz Hrvatskoga jezika**

Na nacionalnim ispitima možete birati hoćete li polagati ispit iz Hrvatskoga jezika na **višoj** ili **nižoj razini**. Ispit iz Hrvatskoga jezika na **nižoj razini** ispituje temeljna znanja i jezične vještine koje ste stekli tijekom osnovnoškolskoga i srednjoškolskoga obrazovanja, dok ispit na **višoj razini** ispituje ona znanja i vještine koje ste trebali svladati tijekom dosadašnjega obrazovanja, a koje su važne u daljnjem školovanju.

- **Kako izgledaju ispiti iz Hrvatskoga jezika**

Oba se ispita sastoje od dvaju dijelova od kojih se prvi dio provodi vremenski odvojeno od drugoga dijela. Oba su dijela pisana.

Prvi je dio ispita zadatak otvorenoga tipa (pisanje školskoga eseja), a drugi je dio sastavljen od zadataka zatvorenoga tipa.

- **Koliko traju ispiti iz Hrvatskoga jezika**

Ukupno trajanje ispita iz Hrvatskoga jezika, i na **nižoj** i na **višoj razini**, je 335 minuta.

Prvi dio ispita (školski esej) traje 180 minuta bez prekida. Prvi je dio vremenski odvojen od drugoga dijela.

Drugi dio traje 155 minuta bez prekida.

- **Kako izgledaju zadatci u I. dijelu ispita**

Prvi se dio ispita sastoji od pisanja školskoga eseja ograničene duljine (za **nižu razinu** od 500 do 700, a za **višu razinu** od 600 do 800 riječi) na temelju ponuđenoga teksta (tekstova) ili likovnoga priloga.

Na nacionalnome ispitu moguća su tri tipa školskoga eseja:

1. interpretativni školski esej
2. usporedna raščlamba dvaju ili više tekstova
3. raspravljački školski esej.

Od ova tri moguća tipa školskoga eseja na ispitu će Vam biti ponuđena dva tipa od kojih odabirete samo jedan i pišete svoj školski esej na odabranu temu.

Školski esej pišete na temelju jednoga ili dvaju ponuđenih tekstova. Tekstovi mogu biti književni (odlomci iz književnih djela) ili neknjiževni (novinski i sl.). Ponuđene teme bit će popraćene smjernicama za pisanje, a njihova je svrha pomoći Vam oblikovati Vaš školski esej.

Važno je da pripazite na sljedeće: pišite o zadanoj temi, nemojte pisati u obliku pjesme, pristojno se izražavajte, bez ikakvih crteža ili kakvih drugih nepotrebnih znakova i pišite nalivperom ili kemijskom olovkom crne ili plave boje. Vaš sastavak, ukoliko se odlučite za **nižu razinu** mora imati od 500 do 700 riječi (+/-10%), a ukoliko se odlučite za **višu razinu** od 600 do 800 riječi (+/-10%). Izbrojite riječi i upišite njihov točan broj na predviđeno mjesto. Nemojte pisati lažan broj riječi.

- **Što se od Vas očekuje u pisanju školskoga eseja**

Od Vas se očekuje:

- da pokažete razumijevanje sadržaja i namjene ponuđenoga teksta
- da možete primijeniti književnoteorijske pojmove tumačeći ponuđeni tekst
- da možete napisati strukturirani tekst u zadanome vremenu i zadanome broju riječi
- da pišete hrvatskim standardnim jezikom, gramatički i pravopisno točno
- da se izražavate jezgrovito, smisljeno, jasno, cjelovito i stilski prikladno
- da ste sposobni uredno i čitljivo pisati.

- **Kakvi su zadatci u II. dijelu ispita**

Drugi dio ispita sastoji se od 70 do 80 zadataka zatvorenoga tipa koji donose 80 bodova. Zadatci su grupirani u „grozdove“ vezane uz polazne tekstove. Zadatke ponajviše čine zadatci višestrukoga izbora koji imaju uvodni dio (pitanje, zadatak i mogući citat) i tri ili četiri ponuđena odgovora, od kojih je samo jedan točan.

- **Što se od Vas očekuje u II. dijelu ispita**

Od Vas se očekuje da pokažete:

- poznavanje tekstova, autora, razdoblja i poetika
- sposobnost da na temelju propisanih književnih tekstova predstavite, sažete, raščlanite, usporedite, razvrstate, objasnite, povežete i uopćite spoznaje o književnim pojavama
- primjenu znanja iz nastave jezika na ponuđenim tekstovima
- sposobnost samostalnoga vrjednovanja ponuđenih tekstova
- poznavanje prikladnih stručnih izvora
- poznavanje prikladnih stručnih izraza.

- **Hoće li se ispitivati gramatika i pravopis**

Hoće. U školskim esejima posebno se vrjednuje uporaba jezika, izravno se traži poznavanje gramatike i pravopisnih pravila, a u II. dijelu ispita traži se i znanje o jeziku.

- **Pribor**

Smijete rabiti samo kemijsku olovku ili nalivpero crne ili plave boje.

1.2. Matematika

- **Što se ispituje ispitima iz Matematike**

Na nacionalnim ispitima možete birati hoćete li polagati ispit iz Matematike na **višoj** ili **nižoj razini**. Ispitom iz Matematike na **nižoj razini** ispituju se samo temeljna matematička znanja i vještine koje ste stekli tijekom osnovnoškolskoga i srednjoškolskoga obrazovanja. Ispit na **višoj razini** ispituje ona znanja i vještine koje ste trebali svladati tijekom dosadašnjega obrazovanja, a koje su potrebne kako biste nastavili daljnje školovanje u područjima u kojima se zahtijevaju matematička znanja i vještine.

- **Kako izgledaju ispiti iz Matematike**

Ispiti se sastoje od jednoga dijela. Sadrže zadatke zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) i zadatke otvorenoga tipa (zadatci kratkih odgovora i zadatci produženih odgovora).

Predviđeno je da ispit, i na **nižoj** i na **višoj razini**, sadrži od 10 do 13 zadataka višestrukoga izbora u kojima trebate izabrati točan odgovor između četiriju ponuđenih odgovora i od 10 do 15 zadataka kratkih odgovora u kojima trebate samostalno upisati njihovo rješenje. Uz navedeno, ispit će sadržavati od 1 do 3 zadatka produženih odgovora u kojima trebate prikazati i postupak rješavanja.

- **Koliko traju ispiti iz Matematike**

Ukupno trajanje ispita iz Matematike, na nižoj razini je 150 minuta, a na višoj razini 180 minuta.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Matematike na nižoj razini**

Ispituje se pet područja matematičkih znanja:

- brojevi i algebra (približno 45% od ukupnoga broja bodova)
- funkcije (približno 10% od ukupnoga broja bodova)
- jednačbe i nejednačbe (približno 15% od ukupnoga broja bodova)
- geometrija (približno 15% od ukupnoga broja bodova)
- modeliranje (približno 15% od ukupnoga broja bodova).

Što trebate znati iz pojedinih područja

Brojevi i algebra

- razlikovati skupove prirodnih, cijelih, racionalnih i realnih brojeva
- elementarno računati (+, −, ·, :, korjenovati, potencirati, određivati apsolutne vrijednosti, zaokruživati)
- rabiti postotke i omjere
- računati s algebarskim izrazima i algebarskim razlomcima
- rabiti džepno računalo
- računati s jedinicama za duljinu, površinu, obujam, vrijeme, masu i novac

Funkcije

- poznavati pojam funkcije i način njezinoga zadavanja
- poznavati linearnu funkciju i njezin graf
- poznavati kvadratnu funkciju i njezin graf
- poznavati eksponencijalnu funkciju i njezin graf

Jednadžbe i nejednadžbe

- rješavati linearne jednadžbe i nejednadžbe
- rješavati kvadratne jednadžbe
- rješavati jednostavnije eksponencijalne jednadžbe
- rješavati jednostavnije sustave gore navedenih jednadžbi

Geometrija

- poznavati elementarnu geometriju likova u ravnini
- poznavati prizmu, piramidu, valjak, stožac i kuglu
- rabiti koordinatni sustav na pravcu i u ravnini
- poznavati jednadžbu pravca

Modeliranje

- rješavati zadatke rabeći brojeve, algebru, geometriju, funkcije, jednadžbe, nejednadžbe i grafički prikaz

• Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Matematike na višoj razini

Ispituje se pet područja matematičkih znanja:

- brojevi i algebra (približno 20% od ukupnoga broja bodova)
- funkcije (približno 25% od ukupnoga broja bodova)
- jednadžbe i nejednadžbe (približno 20% od ukupnoga broja bodova)
- geometrija (približno 25% od ukupnoga broja bodova)
- modeliranje (približno 10% od ukupnoga broja bodova).

Što trebate znati iz pojedinih područja

Brojevi i algebra

- razlikovati skupove prirodnih, cijelih, racionalnih, realnih i kompleksnih brojeva
- elementarno računati (+, −, ·, :, korjenovati, potencirati, određivati apsolutne vrijednosti, zaokruživati)
- rabiti postotke i omjere
- provoditi operacije s potencijama i korijenima
- računati s algebarskim izrazima i algebarskim razlomcima
- rabiti džepno računalo
- računati s jedinicama za duljinu, površinu, obujam, vrijeme, masu i novac

Funkcije

- poznavati pojam funkcije, način njezina zadavanja i operacije s njima (+, −, ·, :)
- znati svojstva pada/rasta, parnosti/neparnosti i periodičnosti funkcije
- poznavati linearnu funkciju i njezin graf
- poznavati kvadratnu funkciju i njezin graf
- poznavati funkcije apsolutne vrijednosti i drugoga korijena i njihove grafove
- poznavati eksponencijalnu i logaritamsku funkciju i njihove grafove
- poznavati trigonometrijske funkcije i njihove grafove

Jednadžbe i nejednadžbe

- rješavati linearne jednadžbe i nejednadžbe
- rješavati kvadratne jednadžbe i nejednadžbe
- rješavati jednadžbe i nejednadžbe s apsolutnim vrijednostima i s drugim korijenom
- rješavati jednostavnije polinomske i racionalne jednadžbe i nejednadžbe
- rješavati eksponencijalne i logaritamske jednadžbe i nejednadžbe
- rješavati trigonometrijske jednadžbe i nejednadžbe
- rješavati sustave gore navedenih jednadžbi i nejednadžbi

Geometrija

○ Elementarna geometrija

- znati elementarnu geometriju likova u ravnini
- poznavati prizmu, piramidu, valjak, stožac i kuglu

○ Trigonometrija

- poznavati trigonometriju pravokutnoga trokuta
- znati poučak o sinusima i kosinusima
- znati primjenjivati trigonometriju u planimetriji i stereometriji

○ Analitička geometrija

- rabiti koordinatni sustav na pravci i u ravnini
- poznavati pojam vektora i provoditi operacije s vektorima
- poznavati jednadžbu pravca
- poznavati pojam i elemente krivulja drugoga reda, njihove jednadžbe i skice

○ Modeliranje

- rješavati zadatke rabeći brojeve, algebru, geometriju, funkcije, jednadžbe, nejednadžbe i grafički prikaz.

• Način bodovanja

Bodovanje je jednako za oba ispita.

U zadacima višestrukoga izbora boduju se samo točni odgovori. Nema djelomičnoga (polovičnoga) bodovanja. Svaki ispravno riješen zadatak donosi jedan bod, a neispravni odgovori ne donose negativne bodove. Svoje odgovore bilježiti ćete na poseban list koji će se obrađivati strojno.

U zadacima kratkih odgovora boduje se točan odgovor. Svaki ispravno riješen zadatak donosi jedan bod.

U zadacima produženih odgovora boduje se postavljanje zadatka, prikazani postupak i točan odgovor. Vaš uradak obrađuju uvježbani ocjenjivači po standardiziranoj shemi za ocjenjivanje.

• Pribor

Na ispitu iz Matematike smijete rabiti običnu olovku i gumicu za brisanje, ali rješenja zadataka na list za odgovore morate unositi samo kemijskom olovkom plave ili crne boje.

Potreban Vam je i geometrijski pribor (trokut ili ravnalo i šestar) kao i džepno računalo (tzv. znanstveni kalkulator).

Možete rabiti i formule predviđene za ispite iz Matematike na **nižoj** i **višoj razini** koje će biti priložene uz ispitnu knjižicu.

1.3. Engleski jezik

1.3.1. Engleski jezik – niža razina (B1 razina prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Engleskoga jezika na nižoj razini**

Ispitom iz Engleskoga jezika na nižoj razini ispituje se vještina pisanja na engleskome jeziku, vještina slušanja s razumijevanjem i vještina čitanja (koja uključuje i provjeru gramatike).

- **Koliko traje ispit iz Engleskoga jezika na nižoj razini**

Ispit traje 125 minuta.

Prvi dio kojim se ispituje vještina čitanja (koja uključuje i provjeru gramatike) i vještina pisanja provodi se vremenski odvojeno od drugoga dijela i traje 90 minuta.

Drugi dio kojim se ispituje vještina slušanja s razumijevanjem traje 35 minuta.

- **Kako izgleda ispit iz Engleskoga jezika na nižoj razini**

Dio kojim se ispituje vještina čitanja (i gramatika) sadrži 7 zadataka i donosi 45 bodova, odnosno 40% od ukupnoga udjela bodova.

Dio kojim se ispituje vještina pisanja sadrži 2 zadatka i donosi 25 bodova, odnosno 30% od ukupnoga udjela bodova.

Dio kojim se ispituje vještina slušanja sadrži 4 zadatka i donosi 25 bodova, odnosno 30% od ukupnoga udjela bodova.

- **Što se od Vas očekuje u pojedinim dijelovima ispita**

U dijelu koji ispituje vještinu čitanja (i gramatiku) od Vas se očekuje da možete:

- razumjeti jasno napisane tekstove u kojima se opisuju ljudi, mjesta, događaji i izražavaju osjećaji, želje i stavovi o Vama poznatim temama (npr. obavijesti, upozorenja, upute, osobne poruke, novinski članci, oglasi, brošure, letci i vodiči)
- prepoznati koja je riječ ili gramatička struktura najprikladnija u zadanome kontekstu i uporabiti oblike koji su najprikladniji u zadanome kontekstu: pomoćne glagole, modalne glagole, članove, zamjenice, prijedloge, veznike itd.

U dijelu koji ispituje vještinu pisanja od Vas se očekuje da možete:

- napisati jednostavan povezan tekst o poznatim temama ili temama od osobnoga interesa i u njemu opisati svoja iskustva, osjećaje i reakcije ili obrazložiti svoja razmišljanja, planove i postupke (npr. opisati događaj kao što je putovanje, nezgoda – stvarna ili izmišljena, opisati radnju knjige ili filma i opisati svoje reakcije).

U dijelu koji ispituje vještinu slušanja s razumijevanjem od Vas se očekuje da možete:

- razumjeti dijaloge i monologe o uobičajenim svakodnevnim temama ukoliko su izrečeni jasno i standardnim jezikom (radijski i televizijski programi, snimljeni materijal, kratke priče...).

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Subtest **vještine čitanja** (i gramatike) sastoji se:

- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate razumjeti glavne poruke u tekstovima i od triju ponuđenih odgovora izabrati jedan koji je prema pripadajućem tekstu točan
- od zadatka povezivanja rečenica s tekstovima u kojima trebate pokazati razumijevanje glavne poruke i pojedinosti u tekstu i prepoznati rečenice koje najbolje odgovaraju pojedinomu tekstu
- od zadatka točno/netočno u kojem trebate razumjeti informacije u tekstu i odlučiti je li iznesena tvrdnja točna ili netočna s obzirom na tekst
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate na temelju razumijevanja pročitana teksta od četiriju ponuđenih odgovora izabrati jedan koji je prema tekstu točan
- od zadatka povezivanja rečenica s prazninama u tekstu u kojem trebate prepoznati unutrašnju povezanost teksta
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem od četiriju ponuđenih odgovora trebate izabrati onaj koji gramatički i po smislu najbolje odgovara prazninama u tekstu
- od zadatka popunjavanja praznina u kojem pokazujete sposobnost uporabe prikladnih riječi i gramatičkih struktura u tekstu.

Subtest **vještine pisanja** sastoji se:

- od zadatka pisanja poruke/pisma od 40 do 60 riječi u kojem se traži da jasno i gramatički točno iznesete tražene podatke
- od zadatka pisanja povezanoga teksta od 80 do 120 riječi na zadanu temu, uporabom odgovarajućih riječi i gramatičkih struktura.

Subtest **vještine slušanja s razumijevanjem** sastoji se:

- od zadatka povezivanja u kojem trebate spojiti iskaze pojedinih govornika s rečenicama koje najbolje predočavaju glavnu poruku pojedinoga iskaza
- od zadatka točno/netočno u kojem trebate odlučiti je li iznesena tvrdnja točna ili netočna s obzirom na govoreni tekst
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate prepoznati i od triju ponuđenih odgovora izabrati jedan koji je prema govorenome tekstu točan
- od zadatka popunjavanja praznina u kojem morate razumjeti informacije u govorenome tekstu i u skladu s time popuniti obrazac/tekst.

- **Pribor**

Na ispitima slušanja i čitanja smijete rabiti olovku i gumicu ili kemijsku olovku plave ili crne boje.

Tijekom ispita nemate mogućnost uporabe rječnika.

1.3.2. Engleski jezik – viša razina (B2 razina prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Engleskoga jezika na višoj razini**

Ispitom iz Engleskoga jezika na višoj razini ispituju se četiri jezične vještine: slušanje, čitanje (uključuje i provjeru znanja iz uporabe jezika), pisanje i govorenje.

- **Koliko traje ispit iz Engleskoga jezika na višoj razini**

Ispit iz Engleskoga jezika na višoj razini traje oko 185 minuta.

	Dijelovi ispita	Vrijeme
1.	Pisanje	70 min
2.	Slušanje	oko 35 min
3.	Čitanje	70 min
4.	Govorenje	oko 12 min

- **Kako izgleda ispit iz Engleskoga jezika na višoj razini**

Ispit iz Engleskoga jezika na višoj razini sastoji se od četiriju dijelova koji imaju isti postotni udio (25%) od ukupnoga broja bodova u cijelome ispitu.

Prvi dio kojim se ispituje vještina pisanja sadrži 1 zadatak koji donosi maksimalno 20 bodova.

Drugi dio kojim se ispituje vještina slušanja sadrži 4 zadatka i donosi maksimalno 30 bodova.

Treći dio kojim se ispituje vještina čitanja (uključujući i uporabu jezika) sadrži 5 zadataka i donosi maksimalno 48 bodova.

Četvrti dio kojim se ispituje vještina govorenja sadrži 3 zadatka i donosi maksimalno 30 bodova.

- **Što se od Vas očekuje u pojedinim dijelovima ispita**

U dijelu kojim se ispituje vještina pisanja od Vas se očekuje da možete:

- napisati esej u kojem se sustavno razvija neka konkretna ili apstraktna tema od osobnoga interesa iznošenjem argumenata koji podržavaju iznesena shvaćanja.

U dijelu kojim se ispituje vještina slušanja od Vas se očekuje da možete:

- ⊖ razumjeti dulje govore i predavanja te pratiti složenu argumentaciju o poznatim temama
- razumjeti veći dio TV vijesti i programa koji se bave tekucim događajima te većinu filmova na standardnome jeziku.

U dijelu kojim se ispituje vještina čitanja (uključujući i uporabu jezika) od Vas se očekuje da možete:

- razumjeti korespondenciju (poruke i pisma) i tekstove koji govore o poznatim konkretnim i apstraktnim temama (npr. članci u novinama i časopisima, izvještaji, osvrti)
- prepoznati i uporabiti prikladne riječi ili gramatičke strukture u zadanome kontekstu.

U dijelu kojim se ispituje vještina govorenja od Vas se očekuje da možete:

- rabiti jezik tečno, s dobrim stupnjem gramatičke točnosti, da biste govorili o velikome rasponu općih i akademskih tema u kojima ćete jasno iznijeti svoja stajališta podupirući ih odgovarajućim objašnjenjima i argumentima.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Subtest **vještine pisanja** sastoji se:

- od zadatka pisanja eseja od 200 do 250 riječi na zadanu temu koji se odlikuje odgovarajućom unutrašnjom povezanošću teksta (npr. organizacijom, strukturom odlomaka) i uporabom prikladnih riječi i gramatičkih struktura.

Subtest **vještine slušanja** sastoji se:

- od zadatka povezivanja u kojem trebate povezati iskaze pojedinih govornika s rečenicama koje najbolje predočavaju glavnu poruku pojedinoga iskaza
- od zadatka u kojem od ponuđenih dvaju ili triju izbora odabirete onaj koji je točan s obzirom na govoreni tekst
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate prepoznati i od triju ponuđenih odgovora odabrati jedan koji je prema govorenome tekstu točan
- od zadatka popunjavanja praznina u kojem morate razumjeti informacije u govorenome tekstu i u skladu s tim popuniti praznine u tekstu.

Subtest **vještine čitanja** (uključujući i uporabu jezika) sastoji se:

- od zadatka višestrukoga povezivanja u kojem trebate razumjeti pojedinosti u tekstu od 500 do 600 riječi
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate, na temelju razumijevanja pročitanaoga teksta (glavne poruke, pojedinosti i izvedenih značenja), u tekstu od 500 do 600 riječi od četiriju ponuđenih odgovora izabrati jedan koji je prema tekstu točan
- od zadatka povezivanja rečenica s prazninama u kojem trebate u tekstu od 450 do 550 riječi razumjeti unutrašnju povezanost teksta
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate u tekstu od 160 do 200 riječi od četiriju ponuđenih odgovora izabrati onaj koji gramatički i po smislu najbolje odgovara prazninama u tekstu
- od zadatka ispravljanja pogriješaka u kojem trebate u tekstu od 160 do 200 riječi izbaciti gramatički i po smislu pogrešne riječi iz pojedinih redova u tekstu
- od zadatka popunjavanja praznina u tekstu od 160 do 200 riječi u kojem pokazujete sposobnost uporabe prikladnih riječi i gramatičkih struktura u tekstu.

Subtest **vještine govorenja** sastoji se:

- od zadatka u kojem ispitivačica/ispitivač postavlja pitanja i razgovara s Vama o poznatim temama
- od zadatka u kojem (nakon pripreme u trajanju od jedne minute) Vi govorite jednu minutu na zadanu temu s natuknicama i opisujete svoja osobna iskustva

- od zadatka koji se sastoji od dvaju dijelova: u prvome dijelu raspravljate s drugim učenikom na zadanu temu s natuknicama; u drugome dijelu ispitivačica /ispitivač postavlja pitanja i razgovara s Vama proširujući temu iz prvoga dijela zadatka.

- **Pribor**

Na ispitima slušanja i čitanja smijete rabiti olovku i gumicu ili kemijsku olovku plave ili crne boje.

Tijekom ispita nemate mogućnost uporabe rječnika.

1.4. Njemački jezik

1.4.1. Njemački jezik – niža razina (A2 – B1 razina prema ZEROJ-u)

- **Što se provjerava ispitom iz Njemačkoga jezika na nižoj razini**

Ispituje se vještina čitanja, vještina pisanja te poznavanje rječnika i gramatike i vještina slušanja u skladu s nastavnim programom za treći razred srednje škole.

- **Koliko traje ispit iz Njemačkoga jezika na nižoj razini**

Ispit traje 125 minuta. Prvi dio, koji ispituje vještinu čitanja (gramatiku i rječnik) te vještinu pisanja vremenski je odvojen od drugoga dijela i traje 90 minuta. Drugi dio, koji ispituje vještinu slušanja, traje 35 minuta.

- **Kako izgleda ispit iz Njemačkoga jezika na nižoj razini**

Prvi dio – subtest kojim se ispituje vještina čitanja s razumijevanjem, gramatika i rječnik donosi 40 bodova (50% od ukupnoga broja bodova), a subtest kojim se ispituje vještina pisanja donosi 20 bodova (25% od ukupnoga broja bodova).

Drugi dio kojim se ispituje vještina slušanja donosi 20 bodova (25% od ukupnoga broja bodova).

- **Što se od Vas očekuje u području čitanja**

U skladu s postavljenim zadacima trebate:

- razumjeti glavne misli i specifične informacije u tekstovima s poznatim temama iz svakodnevnoga života koje su primjerene interesima mladih ljudi (npr. o obitelji, dnevnim događajima, putovanjima i slično) pisane standardnim jednostavnim jezikom.

- **Što se od Vas očekuje u području gramatike i rječnika**

Od Vas se očekuje da poznajete gramatičke strukture i rječnik nastavnoga programa za treći razred srednje škole.

To ćete znanje pokazati:

- odabirom onoga izraza među ponuđenim pojmovima koji najbolje odgovara određenom kontekstu
- uporabom oblika i izraza koji su najprikladniji u zadanome kontekstu: uporaba glagola, imenica i članova, zamjenica, pridjeva i priloga, prijedloga i veznika.

- **Što se od Vas očekuje u području pisanja**

Od Vas se očekuje da možete:

- pisati o svakodnevnim pojavama iz Vašega okruženja koje su primjerene interesima mladih ljudi (npr. o ljudima, mjestima, životnim uvjetima, osobnim iskustvima i sl.)
- napisati osobno pismo ili kratak opis određenih sadašnjih, prošlih ili budućih aktivnosti i događaja rabeći pritom jednostavne izraze i rečenice.

- **Što se od Vas očekuje u području slušanja**

U skladu s postavljenim zadacima trebate:

- razumjeti glavne misli i specifične informacije jednostavnih razgovora, intervjua i monoloških tekstova (referat, predavanje i sl.) s temama iz svakodnevnoga života, primjerice, obitelji, školi, slobodnome vremenu, prijateljima, kupovanju, modi itd.
- razumjeti opće poruke određenih radijskih i televizijskih programa o dnevnim događajima ili temama koje su primjerene Vašem životnomu iskustvu koje su iskazane relativno polako i razumljivo na jasno artikuliranome standardnome jeziku.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

U ispitu će biti različite vrste zadataka:

- u zadacima višestrukoga izbora trebate između triju ili četiriju mogućnosti izabrati onu koja je točna s obzirom na odslušani ili pročitani tekst
- u zadacima točno/netočno od Vas se očekuje da od dvije mogućnosti izaberete onu koja je točna s obzirom na odslušani ili pročitani tekst
- u zadacima povezivanja i sređivanja za ispitivanje rječnika trebate razumjeti kraći tekst i izabrati jednu od ponuđenih riječi koja, gramatički i po smislu, najbolje odgovara kontekstu
- u zadacima višestrukoga izbora za ispitivanje gramatike trebate prepoznati i izabrati koja je gramatička struktura gramatički i po smislu najprikladnija u zadanome kontekstu
- u zadatku esejskoga tipa od Vas se očekuje da prema zadanim uputama napišete povezani tekst od 80 riječi uporabom odgovarajućih riječi i gramatičkih struktura.

- **Pribor**

Na ispitu možete rabiti samo dopušteni pribor za pisanje i brisanje, olovku, gumicu za brisanje te kemijsku olovku crne ili plave boje.
Uporaba rječnika nije dopuštena.

1.4.2. Njemački jezik – viša razina (B1 razina prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Njemačkoga jezika na višoj razini**

Ispitom iz Njemačkoga jezika na **višoj razini** ispituju se četiri jezične vještine: slušanje, čitanje, pisanje i govorenje.

- **Koliko traje ispit iz Njemačkoga jezika na višoj razini**

Ispit iz Njemačkoga jezika na **višoj razini** traje 170 minuta.

	Dijelovi ispita	Vrijeme
1.	Pisanje	60 min
2.	Slušanje	35 min
3.	Čitanje	60 min
4.	Govorenje	15 min

- **Kako izgleda ispit iz Njemačkoga jezika na višoj razini**

Ispit iz Njemačkoga jezika na **višoj razini** sastoji se od četiriju dijelova koji imaju isti postotni udio (25%) od ukupnoga broja bodova u cijelome ispitu.

Prvi dio kojim se ispituje vještina pisanja sadrži 1 zadatak koji donosi maksimalno 20 bodova.

Drugi dio kojim se ispituje vještina slušanja sadrži 3 zadatka i donosi maksimalno 20 bodova.

Treći dio kojim se ispituje vještina čitanja sadrži 4 zadataka i donosi maksimalno 30 bodova.

Četvrti dio kojim se ispituje vještina govorenja sadrži 3 zadatka i donosi maksimalno 30 bodova.

- **Što se od Vas očekuje u pojedinim dijelovima ispita**

U dijelu kojim se ispituje **vještina pisanja** od Vas se očekuje da možete u skladu s postavljenim zadacima:

- napisati sastavak/strukturirani tekst u zadanome vremenu i prema zadanome broju riječi uz sadržajne smjernice u kojem se sustavno razvija neka tema od osobnoga interesa iznošenjem argumenata koji podržavaju iznesena shvaćanja.

U dijelu kojim se ispituje **vještina slušanja** od Vas se očekuje da možete u skladu s postavljenim zadacima čuti i razumjeti:

- osobna i javna priopćenja i najave
- radijske i televizijske reklame
- sadržaje radio i TV-emisija za mlade
- mrežne stranice raznih radijskih i televizijskih programa i druge izvore govorenih tekstova.

U dijelu kojim se ispituje **vještina čitanja** od Vas se očekuje da možete u skladu s postavljenim zadacima pročitati i razumjeti:

- jednostavne tekstove iz novina i časopisa za mlade
- kraće literarne tekstove
- tekstove s Interneta
- prospekte, brošure itd.

U dijelu kojim se ispituje **vještina govorenja** od Vas se očekuje da možete:

- tečno i razumljivo govoriti s dobrim stupnjem gramatičke točnosti o većem rasponu općih tema u kojima ćete jasno iznijeti, opisati, objasniti i argumentirati svoja stajališta.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Ispit **vještine pisanja** sastoji se:

- od zadatka pisanja sastavka od 180 do 200 riječi na zadanu temu, uz sadržajne smjernice, koji se odlikuje odgovarajućom unutrašnjom povezanošću teksta i uporabom prikladnih riječi i gramatičkih struktura.

Ispit **vještine slušanja** sastoji se:

- od zadatka povezivanja u kojem trebate razumjeti glavnu poruku, ključne informacije iz više kraćih tekstova od oko 45 riječi i povezati ih s rečenicama koje najbolje odgovaraju pojedinomu iskazu
- od zadatka popunjavanja praznina u kojem morate prepoznati i razumjeti eksplicitne i konkretne informacije, razlikovati bitne od nebitnih informacija u govorenome dijaloškome tekstu od oko 400 riječi i u skladu s tim popuniti praznine u tekstu
- od zadatka višestrukoga izbora u kojem trebate prepoznati i od četiri ponuđena odgovora odabrati jedan koji je prema govorenome tekstu (oko 350 riječi) točan.

Ispit **vještine čitanja** sastoji se:

- od zadatka povezivanja u kojem trebate globalno razumjeti kraće tekstove oglasa s oko 50 riječi i povezati ih s odgovarajućom rečenicom
- od zadatka višestrukoga povezivanja u kojem trebate detaljno/selektivno razumjeti dijaloški tekst od oko 450 riječi
- od zadatka višestrukoga izbora u tekstu od oko 400 riječi u kojem trebate na temelju razumijevanja pročitana monološkoga teksta (detaljno/selektivno razumijevanje) od triju ponuđenih odgovora izabrati jedan koji je prema tekstu točan
- od zadatka povezivanja rečenica s prazninama u tekstu od oko 350 riječi u kojem trebate prepoznati elemente koji nedostaju u tekstu na temelju poznavanja pravila o koheziji i koherenciji teksta te izabrati od ponuđenih odgovora/rečenica one koje najbolje odgovaraju prazninama kako po smislu, tako i po jezičnoj točnosti.

Ispit **vještine govorenja** sastoji se od triju zadataka:

1. uvodni kratki razgovor (ispitivač/ispitivačica sa svakim učenikom/učenicom)
2. Vaše samostalno kratko izlaganje na zadanu temu s natuknicama u kojem opisujete svoja osobna iskustva u trajanju od 1 minute + 1 minuta za pripremu.
3. zadatak sastoji se od dvaju dijelova:

A dio: u prvome dijelu raspravljate s drugim učenikom na zadanu temu s natuknicama

B dio: u drugome dijelu ispitivačica/ispitivač postavlja pitanja i razgovara s Vama proširujući temu iz prvoga dijela zadatka.

- **Pribor**

Na ispitu možete rabiti samo dopušteni pribor za pisanje i brisanje, olovku, gumicu za brisanje te kemijsku olovku crne ili plave boje.
Uporaba rječnika nije dopuštena.

1.5. Francuski jezik

1.5.1. Francuski jezik – niža razina (A2 prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Francuskoga jezika na nižoj razini**

Ispitom iz Francuskoga jezika na **nižoj razini** ispituju se temeljna znanja, vještine te opće i jezične kompetencije prema razini A2 **Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike** (*Školska knjiga, Zagreb, 2005.*).

Ovim se ispitom provjeravaju **vještine pisanja, vještine slušanja s razumijevanjem te čitanja s razumijevanjem.**

- **Kako izgleda ispit iz Francuskoga jezika na nižoj razini**

Ispit se sastoji od triju dijelova.

U **prvome se dijelu** provjerava vještina pisanja, a sastoji se od dvaju zadataka (25 bodova).

U **drugome se dijelu** provjerava vještina slušanja s razumijevanjem, a sastoji se od četiriju zadataka (25 bodova).

Slušate **četiri** snimljena teksta u trajanju **do šest minuta** s temama iz svakodnevnoga života. Svaki dokument slušate dva puta.

Postupak rješavanja zadatka teče prema ovim etapama:

1. čitate naputak i pitanja na francuskome jeziku – 2 minute
2. već tijekom slušanja naputka i dokumenta možete početi odgovarati na pitanja
3. odgovarate na pitanja – 30 sekunda
4. zadatke možete rješavati i tijekom drugoga slušanja dokumenta
5. rješavate zadatke – 30 sekunda
6. upisujete rješenja na list za odgovore – 1 minuta.

U **trećem se dijelu** provjerava vještina čitanja s razumijevanjem, a sastoji se od triju zadataka (25 bodova).

Ako na testu ispravno riješite sve zadatke, možete postići ukupno 75 bodova.

Ukoliko niste postigli najmanje **5 bodova** u jednoj od vještina, bez obzira na ukupan broj bodova u testu, **niste položili ispit.**

- **Koliko traje ispit iz Francuskoga jezika na nižoj razini**

Ispit iz Francuskoga jezika traje ukupno 110 minuta.

Provjera vještina pisanoga izražavanja traje 45 minuta i provodi se vremenski odvojeno od drugoga dijela ispita.

Provjera vještine slušanja i čitanja s razumijevanjem traje 65 minuta.

• Što se od Vas očekuje u području pisanja

Sukladno opisivačima globalne ljestvice ZEROJ-a na razini A2 u području pisanoga izražavanja možete:

- napisati niz izraza i jednostavnih rečenica međusobno povezanih jednostavnim veznicima i veznim riječima *et, mais, parce que, ou, donc, puis, ensuite, d'abord, alors, enfin* o temama iz svakodnevnoga života vezanim uz Vaše osobne potrebe i interese.

Od Vas se očekuje:

- da napišete kratku i jednostavnu bilješku ili poruku osobne naravi kojom ćete zahvaliti, ispričati, čestitati, pozvati na neki događaj, odbiti/prihvatiti prijedlog ili poziv, dogovoriti sastanak ili neku drugu aktivnost i sl.
- da jednostavno objasnite svoj stav i mišljenje, primjerice, zašto ne prihvaćate poziv na neki koncert i sl.
- da napišete jednostavno osobno pismo, razglednicu, e-mail kojima ćete, primjerice, zatražiti ili dati neku informaciju, zahvaliti se, prepričati neki događaj ili putovanje i sl.
- da odgovorite na poruku, osobno pismo, razglednicu, e-mail, blog i sl.
- da jednostavno prepričate/ispričate neki događaj, primjerice, u obliku pisma, zabilješke u dnevniku, bloga i sl.
- da ukratko opišete neki prošli događaj ili osobno iskustvo na poznatu temu, primjerice, obitelj, škola, prijatelji, slobodno vrijeme, putovanja, praznici, izleti, život u gradu/na selu i sl.
- da jednostavno opišete i/ili predstavite neku osobu, mjesto, grad, regiju, državu i predmete i prostore iz neposredne okoline i sl.
- da ukratko opišete svoje navike, svakodnevne aktivnosti ili svoje planove za budućnost, primjerice, kako ćete provesti vikend, školske praznike, kako ćete organizirati rođendansku zabavu i sl.

• Što se od Vas očekuje u području slušanja s razumijevanjem

Sukladno opisivačima globalne ljestvice ZEROJ-a na razini A2 u oblasti općega razumijevanja slušanoga teksta od Vas se očekuje da možete:

- razumjeti uobičajene izraze i riječi te jednostavne rečenice iz područja od neposrednoga osobnoga interesa (jednostavne podatke o sebi, obitelji, svojoj neposrednoj okolini, školi i sl.)
- razumjeti kratke jednostavne snimljene dokumente o poznatim temama i sadržajima
- razumjeti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnijih poruka, upozorenja te javnih obavijesti
- razumjeti jednostavnije upute, primjerice, kako stići od točke X do točke Y pješice ili javnim prijevozom
- razumjeti i razlučiti bitne informacije iz kratkih snimljenih odlomaka, radijskih i televizijskih emisija vezanih uz svakodnevni život primjerice, informativne emisije, reportaže i sl., uz uvjet da se govori razgovijetno i na standardnome jeziku
- razumjeti glavne misli i osnovni sadržaj razgovora između izvornih govornika ako se taj razgovor vodi polako i ako sugovornici jasno izgovaraju
- razumjeti vremensku prognozu
- razumjeti jednostavne reklame.

• Što se od Vas očekuje u području čitanja

Sukladno opisivačima globalne ljestvice ZEROJ-a na ovoj razini možete:

- razumjeti jednostavne tekstove koji iznose činjenice i govore o temama iz Vašega područja interesa ako su tekstovi napisani uobičajenim standardnim jezikom.

Od Vas se očekuje:

- da razumijete jednostavnije informativne tekstove vezane uz Vama bliske i zanimljive teme i sadržaje
- da prepoznate i odredite podrijetlo, vrstu i funkciju pisanoga dokumenta
- da razumijete strukturu i način organizacije teksta
- da razumijete opći sadržaj teksta
- da razumijete i izdvojite glavnu temu teksta
- da razumijete važne detalje iz teksta
- da prepoznate autorovo stajalište u tekstu
- da razumijete parafrazu ili ekvivalent za određeni izraz ili dio teksta
- da razvrstate, vrjednujete i usporedite pronađene informacije
- da prepoznate jezični registar i ton
- da selektivno čitate duži tekst i u njemu pronađete tražene informacije, ili pak skupljate informacije iz različitih dijelova teksta kako biste odgovorili na određeni zadatak
- da razumijete opći sadržaj te važne detalje iz kratkih priča i pripovijedaka, pjesama i poezije.

Elementi uporabe jezika **ne vrjednuju se** u posebnome dijelu ispita, već su oni integrirani u zadatke svih jezičnih vještina, posebice pri vrjednovanju vještina govorenja i pisanoga izražavanja. Stoga, o tome vodite računa.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Bit će nekoliko vrsta zadataka:

- **zadatci višestrukoga izbora** – od triju ili četiriju ponuđenih odgovora trebate izabrati jedan koji je točan ili pak trebate odlučiti je li tvrdnja točna ili netočna te svoj odgovor potkrijepiti odgovarajućim dijelom teksta (*justification*)
- **zadatci točno (V) / netočno (F) / informacija nije navedena u tekstu (l'information n'est pas donnée dans le texte) (?)** – prema sadržaju teksta trebate izabrati ispravnu tvrdnju
- **zadatci povezivanja i sređivanja** – trebate pravilno odabrati izraz, pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu i povezati ih s drugim izrazom, pitanjem, dijelom rečenice ili cijelom rečenicom
- **zadatci redanja** – trebate točno poredati zadane elemente prema traženoj uputi
- **zadatci razvrstavanja** – ponuđene riječi, izraze ili rečenice trebate prema smislu rasporediti i upisati na odgovarajuću praznu crtu kako biste dobili smislenu cjelinu
- **zadatci dopunjavanja** – trebate na praznu crtu upisati riječ, izraz ili cijelu rečenicu. U ovakvome tipu zadatka elementi koji nedostaju u tekstu nisu ponuđeni.
- **zadatci kratkih odgovora** – trebate napisati odgovarajuću riječ, izraz, pitanje, odgovor na neko pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu. Niti u ovoj vrsti zadatka elementi koji nedostaju u tekstu nisu naznačeni, već ih trebate sam/sama iznaći.
- **zadatci esejskoga tipa** – trebate napisati **dva** teksta:

1. poruku osobne naravi od 40 do 50 riječi, primjerice, obavijest, pozivnicu, ispriku, čestitku, e-mail i sl. U ovome zadatku pisane provjere možete dobiti **10 bodova**.

2. deskriptivni ili **narativni** tekst **od 80 do 100** riječi. U ovome zadatku pisane provjere možete dobiti **15 bodova**.

- **Pribor**

Tijekom ispita dopušteno je rabiti običnu olovku i gumicu za brisanje, no konačne odgovore morate napisati na list za odgovore isključivo kemijskom olovkom plave ili crne boje.

PAZITE! Pišite uredno i čitljivo, nemojte prepravljati već napisana rješenja na listu za odgovore jer će se nečitki i prepravljani odgovori bodovati s nula (0) bodova.

1.5.2. Francuski jezik – viša razina (B1 prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Francuskoga jezika na višoj razini**

Ispitom iz Francuskoga jezika na **višoj razini** ispituju se temeljna znanja, vještine te opće i jezične kompetencije prema razini B1 **Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike** (*Školska knjiga, Zagreb, 2005.*).

Ispitom se provjeravaju **vještine pisanja, vještine slušanja s razumijevanjem i čitanja s razumijevanjem te govorenja.**

- **Kako izgleda ispit iz Francuskoga jezika**

Ispit se sastoji od četiriju dijelova.

U **prvome se dijelu** provjerava vještina pisanja, a sastoji se od jednoga zadatka (25 bodova – 25% od ukupnoga broja bodova).

U **drugome se dijelu** provjerava vještina slušanja s razumijevanjem, a sastoji se od triju zadataka (25 bodova – 25% od ukupnoga broja bodova).

Slušate tri snimljena teksta u trajanju **do šest minuta** s temama iz svakodnevnoga života. Svaki dokument slušate dva puta.

Postupak rješavanja zadatka teče prema ovim etapama:

1. čitate naputak i pitanja na francuskome jeziku – 2 minute
2. već tijekom slušanja naputka i dokumenta možete početi odgovarati na pitanja
3. odgovarate na pitanja – 1 minuta
4. zadatke možete rješavati i tijekom drugoga slušanja dokumenta
5. rješavate zadatke – 1 minuta
6. upisujete rješenja u list za odgovore – 1 minuta.

U **trećem se dijelu** provjerava vještina čitanja s razumijevanjem, a sastoji se od dvaju ili triju zadataka (25 bodova – 25% od ukupnoga broja bodova).

U **četvrtome se dijelu** provjerava vještina govorenja, a ispit se sastoji od četiriju dijelova koji slijede jedan za drugim (25 bodova – 25% od ukupnoga broja bodova). Provjera vještine govorenja traje ukupno **od 10 do 15 minuta.**

Prije provedbe samoga ispita, izvlačite temu za drugi dio ispita za koji se pripremate 10 minuta.

- Uvodni dio – predstavljanje (od 1 do 2 min)

Ispitivač od Vas traži da se predstavite i kažete nešto o sebi. Ukoliko je predstavljanje prekratko ili nedostatno, ispitivač Vam može postaviti dodatna pitanja.

- Izlaganje na zadanu temu (od 5 do 7 min)

Prije provedbe ispita ispitivač Vam nudi dvije nasumce odabrane teme od kojih Vi izvlačite jednu. Za taj dio ispita imate na raspolaganju 10 minuta za pripremu.

Izvučenu temu trebate prezentirati, iskazati svoj stav, argumentirati ga i potkrijepiti primjerima (3 min). Ispitivač Vam postavlja dodatna pitanja na istu temu, traži od Vas pojašnjenje stava i dodatne argumente te prema potrebi navodi kontradiktorni stav kako bi Vas naveo da dodatno obrazložite svoje mišljenje (od 2 do 4 min).

- Igranje uloga (od 3 do 4 min)
Nasumce izvlačite jednu od dvije ponuđene komunikacijske situacije te, bez prethodne pripreme, trebate odigrati zadanu ulogu zajedno s ispitivačem.

- Završni dio – razgovor (od 1 do 2 min)
Ispitivač Vam postavlja pitanja o Vašim željama i budućim planovima.

Ako na testu ispravno riješite sve zadatke, možete postići ukupno 100 bodova. Ukoliko niste postigli najmanje **5 bodova** u jednoj od vještina, bez obzira na ukupan broj bodova u testu, **niste položili ispit.**

- **Koliko traje ispit iz Francuskoga jezika na višoj razini**

Ispit iz Francuskoga jezika traje ukupno **135 minuta**.

Provjera vještine pisanoga izražavanja provodi se vremenski odvojeno od drugih dijelova ispita i traje 45 minuta.

Provjera vještine slušanja i čitanja s razumijevanjem traje 65 minuta.

Provjera vještine govorenja provodi se u istome razdoblju kao i vještine slušanja i čitanja s razumijevanjem, no ne istoga dana.

- **Što se od Vas očekuje u području pisanja**

Sukladno opisivačima globalne ljestvice ZEROJ-a na razini B1 u području pisanoga izražavanja možete:

- pisati jednostavne smislene tekstove o različitim poznatim temama iz svojega područja interesa, povezujući niz zasebnih elemenata u strukturiranu cjelinu.

Od Vas se očekuje:

- da napišete osobno pismo, poruku ili e-mail kojima ćete prenijeti/zatražiti neke važne informacije ili opisati neki događaj, svoja iskustva i dojmove
- da odgovorite na pismo, poruku ili e-mail prema uputama za pisanje
- da objavite novosti ili prenesete nova iskustva opisujući stvarne ili izmišljene događaje, ljude, krajolike, države, regije i gradove, izražavajući svoj osobni stav i osjećaje
- da prepričate film, knjigu ili opišete neki kulturni događaj i o njima izrazite svoje mišljenje, primjerice, u obliku pisma čitatelja ili novinskoga članka
- da ispričate/dovršite priču na temelju slika ili ponuđenih pojmova, početka, svršetka ili nekoga drugoga dijela teksta
- da napišete stranicu u dnevniku, blog ili zapis s putovanja kojima se opisuju i/ili prepričate iskustva vezana uz stvarno ili izmišljeno putovanje, stvarni ili izmišljeni događaj i da obrazložite svoje postupke i reakcije
- da napišete kratki esej ili komentar, primjerice, na forumu, na neku poznatu temu od općega interesa koja je vezana uz Vaše spoznaje, iskustva i interese te da iznesete i argumentirate vlastiti stav i mišljenje

- da uočite i izdvojite važne informacije u nekome dokumentu (rezultati ankete, program putovanja, skup kritika, reklama) i na temelju tih informacija napišete tekst, primjerice, opišete rezultate neke ankete i izrazite svoj stav i mišljenje
- da napišete sažetak nekoga dužega teksta koji sadrži puno informacija i činjenica
- da pravilno rabite znakove interpunkcije
- da napišete jednostavno službeno pismo ili dopis kojim, primjerice, tražite neku uslugu ili informaciju
- da napišete kratki životopis
- da se prijavite u pisanome obrascu na neki natječaj ili da se javite na oglas za stipendiju.

- **Što se od Vas očekuje u području slušanja s razumijevanjem**

Sukladno opisivačima globalne ljestvice ZEROJ-a na razini B1 u oblasti općega razumijevanja slušanoga teksta možete:

- razumjeti glavne misli dužega razgovora ili izlaganja o poznatim temama s kojima se redovito susrećete u obitelji, školi, u slobodno vrijeme i sl. ako su izrečene jasno i razgovijetno na standardnome jeziku.

Od Vas se očekuje:

- da razumijete jednostavne svakodnevne razgovore izvornih govornika, primjerice, u prodavaonici, banci, pošti, zračnoj luci, kazalištu, kinu, na željezničkom i autobusnom kolodvoru, kod liječnika i sl.
- da razumijete osnovni sadržaj dosta dugoga razgovora između izvornih govornika
- da okvirno pratite jednostavna kratka predavanja ili izlaganja o poznatim temama ako su iznesena jednostavno i ako su jasno strukturirana
- da shvatite osnovno značenje složenijih poruka, oglasa, javnih obavijesti i uputa ako su izgovorene na standardnome jeziku i razgovijetno
- da razumijete i slijedite planove, primjerice, detaljni plan nekoga putovanja
- da razumijete i slijedite jednostavne tehničke informacije poput uputa za uporabu tehničkih uređaja i pomagala
- da razumijete kratke informativne radijske i televizijske emisije te priloge o događajima, ljudima i pojavama iz svakodnevnoga života
- da razumijete osnovni sadržaj i uočite važnije informacije u isječcima filmova, serija i sl.
- da razumijete jednostavnije reklame
- da razumijete kratke pripovijetke.

- **Što se od Vas očekuje u području čitanja**

Sukladno opisivačima globalne ljestvice ZEROJ-a na ovoj razini možete:

- razumjeti jednostavnije tekstove koji iznose činjenice i govore o temama iz vlastitoga područja interesa ako su tekstovi napisani uobičajenim standardnim jezikom.

Od Vas se očekuje:

- da razumijete jednostavnije informativne tekstove vezane uz Vama bliske i zanimljive teme i sadržaje
- da prepoznate i odredite podrijetlo, vrstu i funkciju pisanoga dokumenta
- da prepoznate jezični registar i ton
- da prepoznate autorovo stajalište u tekstu
- da razumijete parafrazu ili ekvivalent za određeni izraz ili dio teksta
- da izdvojite glavnu temu iz pisanoga teksta
- da razumijete strukturu i način organizacije teksta
- da selektivno čitate – „preletite“, tj. površno pročitate duži tekst i u njemu pronađete željenu informaciju, ili pak skupljate informacije iz različitih dijelova teksta ili iz različitih tekstova kako biste odgovorili na određeni zadatak
- da razvrstate, vrjednujete i usporedite pronađene informacije
- da razumijete jednostavnije upute, narudžbe, potvrde, letke, autentične plakate, reklamne materijale i sl. na poznatu temu
- da razumijete i izdvojite bitne informacije u novinskim člancima u kojima se govori o svakodnevnim temama, ili primjerice o događajima iz crne kronike (*faits divers*)
- da razumijete kratka osobna pisma, pisma čitatelja, obrasce, upitnike, bilješke, poruke, pozivnice, zahvalnice, dopise, izvještaje, razglednice, SMS-ove, e-mailove, blogove, životopise i sl.
- da pronađete i izdvojite željene informacije u jednostavnijim pisanim materijalima poput oglasa, žutih stranica, prospekata, jelovnika i kataloga
- da prepoznate glavnu nit te izvučete zaključke iz jasno napisanoga polemičnoga teksta
- da razumijete jednostavnije upute za uporabu aparata s kojima se susrećete u svakodnevnome životu
- da razumijete kratke priče, pripovijetke, pjesme i poeziju.

Elementi uporabe jezika **ne vrjednuju se** u posebnome dijelu ispita, već su oni integrirani u zadatke svih jezičnih vještina, posebice pri vrjednovanju vještina govorenja i pisanoga izražavanja. Stoga, o tome vodite računa.

- **Što se od Vas očekuje u području govorenja**

Sukladno opisivačima prema globalnoj ljestvici ZEROJ-a na razini B1 možete:

a) u govornoj produkciji

- jednostavno povezivati rečenice kako bi opisali doživljaje i događaje, svoje snove, nade i težnje
- ukratko obrazložiti i objasniti svoja stajališta i planove
- ispričati priču ili prepričati sadržaj knjige ili filma te opisati svoje reakcije

b) u govornoj interakciji

- snalaziti se u većini situacija koje mogu iskrsnuti tijekom putovanja kroz područje na kojem se taj jezik govori
- bez pripreme, uključiti se u razgovor o Vama poznatim temama, koje su od osobnoga interesa ili se odnose na svakodnevni život, primjerice, na obitelj, hobi, posao, putovanja i tekuće događaje.

U produktivnoj aktivnosti možete:

- prihvatljivom tečnošću i bez većih prekida jednostavno opisati određenu temu iz područja vlastitoga interesa, izlažući je kao linearni niz elemenata.

U monološkome izlaganju – opisivanju iskustava možete:

- jednostavno govoriti o različitim poznatim temama iz područja vlastitoga interesa
- prihvatljivom tečnošću prepričati jednostavnu priču ili nešto opisati u obliku linearnoga niza elemenata
- detaljno opisati iskustva, navodeći svoje osjećaje i reakcije
- iznijeti bitne pojedinosti nekoga nepredviđenoga događaja, primjerice, nesreće
- prepričati radnju neke knjige ili filma i izraziti svoje reakcije
- opisati svoje snove, nade i težnje
- ispričati događaje, stvarne ili izmišljene
- ispričati priču.

U monološkome izlaganju – iznošenju činjenica, primjerice, u nekoj raspravi možete:

- dovoljno razumljivo iznijeti neki argument tako da ga sugovornici mogu pratiti, uglavnom bez poteškoća
- ukratko objasniti i obrazložiti svoje mišljenje, planove i postupke.

U obraćanju publici možete:

- održati prethodno pripremljenu, izravnu prezentaciju o poznatoj temi iz svojega područja, na način da ju je uglavnom moguće pratiti bez poteškoća, objašnjavajući glavne misli s prihvatljivom točnošću

- odgovoriti na pitanja koja slijede uz uvjet da se pitanje može ponoviti ako je bilo prebrzo i nedovoljno jasno izrečeno.

U interaktivnim aktivnostima možete:

- komunicirati s određenom sigurnošću o poznatim uobičajenim i neuobičajenim temama iz svojega interesnoga područja
- razmijeniti, provjeriti i potvrditi informacije, snaći se čak i u neuobičajenim situacijama te objasniti uzrok problema
- izraziti svoje mišljenje o apstraktnijim, kulturološkim sadržajima poput filmova, knjiga, glazbe i sl.
- služiti se širokim rasponom svakodnevnoga jezika kako bi riješili većinu situacija koje mogu iskrsnuti tijekom putovanja
- uključiti se, bez prethodne pripreme, u razgovor o poznatim temama
- izraziti osobno mišljenje te razmijeniti informacije o Vama poznatim temama koje Vas osobno zanimaju ili koje se odnose na svakodnevni život (npr. obitelj, hobiji, škola, putovanja i aktualni događaji).

U razumijevanju sugovornika – izvornoga govornika možete:

- pratiti jasno artikulirani govor upućen Vama osobno u svakodnevnoj konverzaciji, premda ponekad trebate tražiti da Vam se ponove određene riječi i izrazi.

U konverzaciji možete:

- uključiti se, bez prethodne pripreme, u razgovor o poznatim temama
- pratiti jasno artikulirani govor upućen Vama osobno u svakodnevnome razgovoru, premda ponekad trebate tražiti da Vam se ponove određene riječi i izrazi
- održavati razgovor ili raspravu iako Vam je ponekad možda teže razumjeti što Vam sugovornik zapravo pokušava reći
- izraziti i primjereno odgovoriti na osjećaje poput čuđenja, sreće, tuge, zanimanja i ravnodušnosti.

U neformalnoj raspravi (s prijateljima) možete:

- pratiti najveći dio onoga što Vam se govori u Vašoj nazočnosti o općim temama ako sugovornici izbjegavaju izrazito idiomatske i rijetko rabljene izraze te nastoje jasno izgovarati
- izraziti svoje misli o apstraktnim ili kulturnim temama poput glazbe i filma
- objasniti uzrok problema
- kratko komentirati tuđa stajališta
- iznijeti, usporediti i suprotstaviti stavove kad se raspravlja o tome što činiti, kamo ići, koga ili što odabrati i sl.

U interakciji vezanoj uz kupovinu i traženju usluga možete:

- snaći se u većini situacija u kojima se možete zateći tijekom putovanja, dogovaranja putovanja ili smještaja, odnosno kontakata sa službenim osobama u stranoj zemlji
- snaći se i u neuobičajenim situacijama u dućanu, banci, na pošti i sl., primjerice, kad želite vratiti neki kupljeni predmet kojim niste zadovoljni
- snaći se u većini situacija u kojima se možete zateći prilikom dogovaranja putovanja preko neke agencije ili tijekom samoga putovanja, primjerice, pitati nekoga suputnika kada morate izaći ako Vam je odredište nepoznato.

U razmjeni informacija možete:

- prilično sigurno razmijeniti, provjeriti i potvrditi činjenične informacije o poznatim, uobičajenim i neuobičajenim temama iz svojega područja
- objasniti kako nešto treba uraditi dajući detaljne upute
- sažeti i iznijeti svoje mišljenje o nekoj priči, članku, predavanju, raspravi, intervjuu ili dokumentarnoj emisiji te na zahtjev i detaljnije dopuniti svoje izlaganje
- pitati za pravac puta i pratiti detaljne upute
- zatražiti dodatne informacije.

Tijekom sudjelovanja u intervjuu (bilo kao voditelj ili bilo kao gost) ili u razgovoru možete:

- dati tražene konkretne informacije, primjerice, opisati liječniku simptome, ali se još **ne** možete izraziti dovoljno precizno
- uz prethodnu pripremu, voditi intervju, provjeriti i potvrditi dobivene informacije, premda povremeno, ako druga osoba govori prebrzo ili preopširno, možete zatražiti da se rečeno ponovi
- preuzeti inicijativu tijekom intervjuu ili razgovora (npr. potaknuti novu temu), no u takvoj interakciji još uvelike ovisite o pomoći sugovornika
- rabiti pripremljeni upitnik da biste vodili strukturirani intervju te ga dopuniti s nekoliko spontanijih dodatnih pitanja.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Bit će nekoliko vrsta zadataka:

- **zadatci višestrukoga izbora** – od triju ili četiriju ponuđenih odgovora trebate izabrati jedan koji je točan ili pak trebate odlučiti je li tvrdnja točna ili netočna te svoj odgovor potkrijepiti odgovarajućim dijelom teksta (*justification*)
- **zadatci točno (V) / netočno (F) / informacija nije navedena u tekstu (l'information n'est pas donnée dans le texte) (?)** – prema sadržaju teksta trebate izabrati ispravnu tvrdnju
- **zadatci povezivanja i sređivanja** – trebate pravilno odabrati izraz, pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu i povezati ih s drugim izrazom, pitanjem, dijelom rečenice ili cijelom rečenicom
- **zadatci redanja** – trebate točno poredati zadane elemente prema traženoj uputi
- **zadatci razvrstavanja** – ponuđene riječi, izraze ili rečenice trebate prema smislu rasporediti i upisati na odgovarajuću praznu crtu kako biste dobili smislenu cjelinu
- **zadatci dopunjavanja** – trebate na praznu crtu upisati riječ, izraz ili cijelu rečenicu; u ovakvome tipu zadatka elementi koji nedostaju u tekstu nisu ponuđeni
- **zadatci kratkih odgovora** – trebate napisati odgovarajuću riječ, izraz, pitanje, odgovor na neko pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu; niti u ovoj vrsti zadatka elementi koji nedostaju u tekstu nisu naznačeni već ih trebate sami iznaći.
- **zadatak esejskoga tipa** – trebate napisati strukturirani tekst (s uvodom, središnjim dijelom i zaključkom) od 150 do 180 riječi. Redoslijed ponuđenih smjernica **ne obvezuje** Vas u oblikovanju sastavka već Vam pomaže da svoj sastavak oblikujete u zaokruženu cjelinu.

- **Pribor**

Tijekom ispita dopušteno je rabiti običnu olovku i gumicu za brisanje, no konačne odgovore morate napisati na listu za odgovore isključivo kemijskom olovkom plave ili crne boje.

PAZITE! Pišite uredno i čitljivo, nemojte prepravljati već napisana rješenja na listu za odgovore jer će se nečitki i prepravljani odgovori bodovati s nula (0) bodova.

1.6. Talijanski jezik

1.6.1. Talijanski jezik – niža razina (A2 prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Talijanskoga jezika na nižoj razini**

Ispitom iz Talijanskoga jezika na **nižoj razini** provjeravaju se vještine slušanja s razumijevanjem, čitanja s razumijevanjem i uporabe jezika (gramatika i vokabular) te vještina pisanja na razini pojačanoga A2 prema **Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike**.

- **Od čega se sastoji ispit iz Talijanskoga jezika na nižoj razini**

Ispit se sastoji od četiriju dijelova:

- prvi dio, kojim se provjerava vještina slušanja s razumijevanjem, ima tri zadatka (udio 25%)
- drugi dio, kojim se provjerava vještina čitanja s razumijevanjem i uporaba jezika, tj. poznavanje gramatičkih struktura i vokabulara, ima šest zadataka (udio 25%)
- treći dio, kojim se provjerava vještina pisanja, ima dva zadatka (udio 25%)
- četvrti dio kojim se provjerava vještina govorenja (udio 25%).

- **Koliko traje ispit iz Talijanskoga jezika na nižoj razini**

Ispit iz Talijanskoga jezika traje ukupno 130 minuta.

U vještini slušanja s razumijevanjem slušat ćete tri kraća snimljena teksta o temama iz svakodnevnoga života. Svaki dokument slušate dva puta.

Postupak rješavanja zadatka teče prema ovim etapama:

1. čitate naputak i pitanja na talijanskome jeziku – 1 minuta
2. već tijekom slušanja naputka i dokumenta možete početi odgovarati na pitanja
3. odgovarate na pitanja – 1 minuta
4. zadatke možete rješavati i tijekom drugoga slušanja dokumenta
5. rješavate zadatke – 2 minute.

Nakon provjeravanja slušanja s razumijevanjem predviđena je kraća stanka. Sami ćete rasporediti redoslijed i vrijeme rješavanja ostalih dijelova ispita.

- **Što se od Vas očekuje u području slušanja s razumijevanjem**

Od Vas se očekuje:

- da razumijete jednostavne i složene rečenice i učestale riječi iz područja od neposrednoga osobnoga interesa
- da razumijete kratke javne obavijesti i razne vrste uputa
- da razumijete kraće jednostavnije tekstove i priče o poznatim temama i sadržajima prema nastavnome programu
- da razumijete i razlučite bitne poruke iz kraćih snimljenih tekstova, radijskih i televizijskih emisija vezanih uz svakodnevni život ako su izgovorene polako i razgovijetno.

- **Što se od Vas očekuje u području čitanja s razumijevanjem i uporabe jezika**

Od Vas se očekuje da možete:

- razumjeti kraće tekstove o poznatim temama konkretnoga sadržaja u kojima se rabi uobičajeni svakodnevni leksik
- razumjeti jednostavnije upute
- pronaći i izdvojiti predvidive informacije u jednostavnijem pisanom materijalu poput kratkih novinskih članaka i sl.
- razumjeti kraće priče, pripovijetke i kraći književni tekst
- razumjeti opis događaja, osjećaja i želja u kraćim tekstovima.

- **Što se od Vas očekuje u području pisanja**

Od Vas se očekuje da možete:

- napisati kratak životopis, prema zadanome predlošku slijedeći upute za pisanje (način pisanja, zadani broj riječi)
- ukratko opisati neko osobno iskustvo ili događaj na poznatu temu uz pomoć predloška
- pisati o raznim oblicima svakodnevnoga života jednostavnim izrazima i rečenicama (različite aktivnosti)
- pisati kratke tekstove rabeći kratke jednostavne rečenice i izraze; vezne izrazima za opisivanje kronološkoga reda događaja (*najprije, zatim, poslije, potom*).

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Zadatci zatvorenoga tipa:

- **zadatci višestrukoga izbora** – od triju ponuđenih odgovora trebate izabrati jedan koji je točan
- **zadatci alternativnoga izbora: točno / netočno (vero / falso)** – prema sadržaju teksta trebate izabrati ispravnu tvrdnju
- **zadatci povezivanja i sređivanja** – trebate pravilno odabrati izraz, pitanje, dio rečenice ili cijelu rečenicu i povezati ih s drugim izrazom, pitanjem, dijelom rečenice ili cijelom rečenicom
- **zadatci dopunjavanja** rečenice, teksta i sl. – trebate dopuniti rečenice ili tekst sa zadanim elementima (riječ, rečenica i sl.)
- **zadatci redanja** – trebate prema traženoj uputi poredati zadane elemente.

Zadatci otvorenoga tipa:

- **zadatci kratkih odgovora** – trebate napisati ispravnu riječ, izraz, pitanje, odgovor, dio rečenice ili cijelu rečenicu
- **zadatci dopunjavanja** – trebate ispuniti različite tipove formulara i sl.
- **zadatak esejskoga tipa** – trebate napisati kratak tekst od 120 do 160 riječi prema zadanome napatku.

- **Pribor**

Na ispitu je dopušteno rabiti samo pisaći pribor (kemijsku olovku plave ili crne boje).

PAZITE! Pišite uredno i čitljivo, nemojte prepravljati već napisana rješenja na listu za odgovore jer će se nečitki i prepravljani odgovori bodovati s nula (0) bodova.

1.6.2. Talijanski jezik – viša razina (B1 prema ZEROJ-u)

- **Što se ispituje ispitom iz Talijanskoga jezika na višoj razini**

Ispitom iz Talijanskoga jezika na **višoj razini** provjeravaju se vještine slušanja s razumijevanjem, čitanja s razumijevanjem i uporabe jezika (gramatika i vokabular) te vještina pisanja na razini B1 prema **Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike**.

- **Od čega se sastoji ispit iz Talijanskoga jezika na višoj razini**

Ispit se sastoji od četiriju dijelova:

- prvi dio, kojim se provjerava vještina slušanja s razumijevanjem, ima tri zadatka (udio 25%)
- drugi dio, kojim se provjerava vještina čitanja s razumijevanjem i uporaba jezika, tj. poznavanje gramatičkih struktura i vokabulara, ima šest zadataka (udio 25%)
- treći dio, kojim se provjerava vještina pisanja, ima dva zadatka (udio 25%)
- četvrti dio, kojim se provjerava vještina govorenja ima udio od 25%.

- **Koliko traje ispit iz Talijanskoga jezika na višoj razini**

Ispit iz Talijanskoga jezika na **višoj razini** traje ukupno 145 minuta.

U vještini slušanja s razumijevanjem slušat ćete tri kraća snimljena teksta. Svaki dokument slušate dva puta.

Postupak rješavanja zadatka teče prema ovim etapama:

1. čitate naputak i pitanja na talijanskome jeziku – 1 minuta
2. već tijekom slušanja naputka i dokumenta možete početi odgovarati na pitanja
3. odgovarate na pitanja – 1 minuta
4. zadatke možete rješavati i tijekom drugoga slušanja dokumenta
5. rješavate zadatke – 2 minute.

Nakon provjeravanja slušanja s razumijevanjem predviđena je kraća stanka. Sami ćete rasporediti redoslijed i vrijeme rješavanja ostalih dijelova ispita.

Ispit govorenja traje oko 10 minuta.

- **Kako izgleda ispit iz Talijanskoga jezika na višoj razini**

SUBTEST SLUŠANJA

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Redni broj pitanja	Broj bodova
1.	slušanje i razumijevanje kratkoga teksta do 200 riječi	višestruki izbor	1. – 7.	7
2.	slušanje i razumijevanje dijaloga do 260 riječi	višestruki izbor	8. – 15.	8
3.	slušanje i razumijevanje dijaloga do 250 riječi	alternativni izbor	16. – 25.	10

SUBTEST ČITANJA I UPORABA JEZIKA

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Redni broj pitanja	Broj bodova
4.	čitanje i razumijevanje književnoga teksta do 350 riječi	višestruki izbor	1. – 10.	10
5.	čitanje i razumijevanje kratkoga teksta do 250 riječi	višestruki izbor	11. – 16.	6
6.	čitanje i razumijevanje kratkoga teksta do 200 riječi	kratki odgovori	17. – 23.	7
7.	čitanje i razumijevanje te prepoznavanje prikladnih leksičkih jedinica u kratkome tekstu do 100 riječi	sređivanje	24. – 33.	10
8.	prepoznavanje prikladnih leksičkih jedinica te točnih i prikladnih gramatičkih oblika u rečenicama do 20 riječi	višestruki izbor	34. – 40.	7
9.	razumijevanje grafičkoga prikaza	kratki odgovori	41. – 45.	5

SUBTEST PISANJA

Zadatak	Kompetencija	Tip zadatka	Redni broj pitanja	Broj bodova
10.	kreiranje kratkoga teksta od 160 do 180 riječi	sastavljanje teksta prema uputama u kojima se navode vrsta teksta i elementi koje treba sadržavati tekst	46.	20

SUBTEST GOVORENJA

Vrsta zadatka	Kratka prezentacija bez pripreme Priprema Preoblikovanje podataka (opis povezanoga niza slika uz mogućnost potpitanja) Intervju (nestrukturirani) Razgovor	1 min 1 min 3 – 4 min 2 – 3 min 2 – 3 min Ukupno 9 – 12 min
Jezične funkcije/ podvještine	Davanje i traženje podataka Izražavanje mišljenja, stavova i razloga Izražavanje potrebe, zahvalnosti i isprike Traženje i davanje savjeta, uputa, preporuka Izražavanje i odgovaranje na zahtjeve i upute Prepričavanje događaja i uspostavljanje slijeda događaja Objašnjavanje uzročno-posljedičnih veza Uspoređivanje Nagovaranje Opravadavanje Komentiranje Nagađanje Uporaba kohezivnih sredstava i konektora	
Obrazovni ishodi	Uporaba svakodnevnih oblika pristojnoga pozdravljanja i obraćanja, vođenje dijaloga Reagiranje na novosti Pozivanje i odgovaranje na pozive Izražavanje ponude, prihvatanje ili odbijanje ponude za izlazak, zahvala na ponudi i dogovaranje sastanka Traženje i davanje savjeta Izražavanje vlastitoga viđenja prema, primjerice, novim tehnologijama, glazbi, umjetnosti i sl.	
Teme	Osobni podatci Kuća, dom, okruženje, svakodnevni život Slobodno vrijeme, zabava Odnosi s ljudima Putovanje, mjesto Zdravlje i briga o tijelu Obrazovanje, jezik Kupovanje, hrana i piće, usluge Meteorološko vrijeme (Podrazumijeva se da svaka od tema uključuje potkategorije: npr. slobodno vrijeme: hobiji, kino, sport...)	
Trajanje	9 – 12 min	
Ispitivač/ocjenjivač	1 ispitivač i 1 ocjenjivač	
Kriterij za ocjenjivanje	Organizacija, sadržaj i razradba teme Raspon vokabulara i gramatička točnost Tečnost, intonacija i izgovor Stil, primjerenost Sociolingvistička kompetencija	1 – 5 bodova 1 – 5 bodova 1 – 5 bodova 1 – 5 bodova 1 – 5 bodova

25 bodova**Ispit donosi ukupno 115 bodova.**

1.7. Španjolski jezik

• Što se ispituje ispitom iz Španjolskoga jezika

Ispitom iz Španjolskoga jezika ispituje se:

- vještina slušanja s razumijevanjem
- vještina čitanja s razumijevanjem koja uključuje i provjeru gramatike
- vještina pisanja
- vještina govorne produkcije i interakcije.

• Koliko traje ispit iz Španjolskoga jezika

Čitav ispit traje 140 minuta. Pisani dio ispita traje 130 minuta.

Dio	Dijelovi ispita	Vrijeme
1.	Čitanje i uporaba jezika	oko 70 min
2.	Pisanje	oko 30 min
3.	Slušanje	oko 30 min
4.	Govorenje	oko 10 min

Između 1. i 2. dijela ispita imat ćete stanku od 15 min, a između 2. i 3. dijela stanku od 5 min. Ispit govorenja ne će se održati istoga dana, a trajat će do 10 minuta. Na ispitu govorenja odgovarat ćete paralelno s drugim učenicom.

• Što sadržava ispit iz Španjolskoga jezika

- Dio kojim se ispituje vještina čitanja i uporabe jezika ima od 6 do 10 zadataka i donosi 30 bodova (od toga uporaba jezika donosi 20 bodova) i taj dio ima udio od 40% u ukupnome udjelu bodova.
- Dio kojim se ispituje vještina pisanja ima 2 zadatka i donosi 30 bodova, odnosno 20% u ukupnome udjelu bodova.
- Dio kojim se ispituje vještina slušanja ima 3 tipa zadataka, ukupno 10 pitanja, i donosi 10 bodova, odnosno 20% u ukupnome udjelu bodova.
- Dio kojim se ispituje vještina govorenja ima tri dijela i uključuje odgovaranje na pitanja, postavljanje pitanja i odgovaranje na postavljena pitanja (traženje i davanje željene informacije) – interakcija; odgovaranje na osobna jednostavna pitanja vezana uz zadanu temu. Ovaj dio ispita donosi 30 bodova, odnosno 20% u ukupnome udjelu bodova.

• Što se od Vas očekuje u pojedinome dijelu ispita

- U dijelu koji ispituje **vještinu čitanja s razumijevanjem i uporabu jezika** od Vas se očekuje da možete pročitati i razumjeti jasno napisane tekstove u kojima se opisuju ljudi, mjesta, događaji i izražavaju osjećaji, želje i stavovi o temama koje su Vam poznate (npr. obavijesti, upozorenja, osobne poruke, upute, priručnici, oglasi, brošure, letci, vodiči, jelovnici, vozni redovi); da možete prepoznati koja je riječ ili gramatička struktura najprikladnija u zadanome kontekstu i uporabiti oblike koji su najprikladniji u zadanome kontekstu: glagole, pomoćne glagole, članove, zamjenice, prijedloge, veznike itd.
- U dijelu koji ispituje **vještinu pisanja** od Vas se očekuje da možete popuniti formular osobnim podacima, da možete napisati kratko osobno pismo ili poruku

rabeći jednostavne izraze (npr. napisati razglednicu s ljetovanja, napisati kratko pismo zamolbe ili zahvale, izraziti svoje želje na jednostavan način).

- U dijelu ispita koji ispituje **vještinu slušanja s razumijevanjem** od Vas se očekuje da možete razumjeti kratke jednostavne dijaloge i monologe o uobičajenim svakodnevnim temama ukoliko su izrečeni jasno i standardnim jezikom (npr. kratke jednostavne obavijesti o prometu, voznome redu, jasne jednostavne telefonske poruke, jednostavan razgovor o poznatim temama).
- U dijelu koji ispituje **vještinu govorenja** od Vas se očekuje da možete odgovoriti na kratko jednostavno pitanje o sebi, svojim prijateljima, roditeljima i ljudima iz svoje okoline, svojem obrazovanju ili svakodnevnim aktivnostima, da možete tražiti jednostavnu informaciju i dati jednostavnu informaciju (npr. snalaženje u prostoru, pitati za upute...).

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Test vještine čitanja i gramatike sastoji se:

- od zadatka višestrukoga izbora u kojima trebate razumjeti glavne poruke u tekstovima i od triju ponuđenih odgovora odabrati jedan koji je prema pripadajućem tekstu točan
- od zadatka povezivanja i sređivanja rečenica s tekstovima u kojima trebate pokazati razumijevanje glavne poruke i pojedinosti u tekstu i prepoznati rečenice koje najbolje odgovaraju pojedinomu tekstu
- od zadatka višestrukoga izbora u kojima ćete pokazati sposobnost uporabe prikladnih riječi i gramatičkih struktura u tekstu i od triju ponuđenih odgovora odabrati jedan koji je prema pripadajućem tekstu točan
- od zadatka povezivanja i sređivanja glagolskih oblika s rečenicama u kojima morate pokazati sposobnost uporabe prikladnoga glagola i glagolskoga oblika i od triju ponuđenih odgovora odabrati jedan koji je prema pripadajućem tekstu točan.

Test vještine pisanja sastoji se:

- od zadatka popunjavanja obrasca osobnim podacima u kojem se od Vas traži da jasno i pravopisno točno popunite obrazac rabeći španjolski način pisanja pojedinih informacija (npr. datum, datum rođenja, državljanstvo...)
- od zadatka pisanja povezanoga teksta u kojem trebate napisati od 50 do 80 riječi u kojem se traži da jasno i gramatički točno iznesete tražene podatke te da uporabite odgovarajuće riječi i prikladne gramatičke strukture.

Test vještine slušanja s razumijevanjem sastoji se:

- od zadatka povezivanja u kojima trebate spojiti iskaze pojedinih govornika s rečenicama koje najbolje predočuju glavnu poruku pojedinoga izraza
- zadatka višestrukoga izbora u kojima trebate prepoznati i od triju ponuđenih odgovora odabrati jedan koji je prema govorenome tekstu točan
- zadatka alternativnoga izbora (točno – netočno) u kojima trebate odlučiti je li iznesena tvrdnja točna ili netočna s obzirom na govoreni tekst.

Test vještine govorenja sastoji se:

- od odgovaranja na jednostavna osobna pitanja koja postavlja ispitivač (osobni podatci)
- od traženja informacije od drugoga učenika prema uputama na kartici koju ste dobili

- od davanja informacije drugomu učeniku na temelju informacija koje ima na kartici koju je dobio
- od odgovaranja na jednostavna pitanja koja postavlja ispitivač vezana za temu koja je bila zadana na prethodno korištenoj kartici, a odnosi se na Vama poznate teme vezane za Vas osobno i Vaše svakodnevne aktivnosti.

- **Pribor**

Na ispitu smijete rabiti običnu olovku i gumicu za brisanje te kemijsku olovku plave ili crne boje. Odgovore na list za odgovore smijete pisati samo kemijskom olovkom.

Nije dopušteno rabiti rječnike niti druge knjige.

1.8. Latinski jezik za klasične gimnazije

- **Što se ispituje ispitom iz Latinskoga jezika za klasične gimnazije**

Na ispitu iz Latinskoga jezika za klasične gimnazije od Vas se očekuje poznavanje:

- normativne gramatike
- književnosti Zlatnoga vijeka
- propisanih autora i njihovih djela (Cezar, Salustije, Ciceron, Ovidije, Vergilije)
- minimalnoga propisanoga vokabulara
- civilizacijskih sadržaja
- latinskih poslovice, izreka te najčešćih kratica.

- **Kako izgleda ispit iz Latinskoga jezika za klasične gimnazije**

Ispit iz Latinskoga jezika samo je pisani.

Jednak je za početnike (3. godina učenja) i nastavljače (7. godina učenja).

Ispit iz Latinskoga jezika za klasične gimnazije sastoji se od triju dijelova:

- **Uvodni dio**

U ovome dijelu ispita rješavat ćete 20 zadataka (10 zadataka iz gramatike i 10 zadataka iz vokabulara, književnosti ili kulture i civilizacije).

- **Zadatci vezani uz prozni tekst**

U ovome dijelu ispita rješavat ćete 20 zadataka (10 zadataka iz razumijevanja teksta, 4 iz gramatike, 4 iz književnosti i 2 iz poznavanja književnoga konteksta).

- **Zadatci vezani uz tekst u poeziji**

U ovome dijelu ispita rješavat ćete 20 zadataka (10 zadataka iz razumijevanja teksta, 4 iz gramatike, 4 iz književnosti i 2 iz poznavanja književnoga konteksta).

U svakome dijelu ispita bodovanje je jednako – točni odgovori za zadatke iz razumijevanja teksta donose 3 boda, za zadatke iz gramatike 2 boda, a za ostale 1 bod.

- **Koliko traje ispit iz Latinskoga jezika za klasične gimnazije**

Ukupno trajanje ispita iz Latinskoga jezika je 90 minuta, bez prekida.

- **Kako rješavati zadatke**

Zadatci mogu biti:

- otvorenoga tipa
 - zadatci dopunjavanja
 - zadatci kratkih odgovora

U zadatcima dopunjavanja trebate upisati točan odgovor na praznu crtu.

U zadatcima kratkih odgovora trebate upisati točan odgovor na praznu crtu. Na pitanja postavljena na latinskome trebate odgovoriti na latinskome.

- zatvorenoga tipa
 - zadatci višestrukoga izbora
 - zadatci alternativnoga izbora
 - zadatci povezivanja i sređivanja.

Pri rješavanju ovakvih zadataka trebate označiti znakom X slovo točnoga odgovora na listu za odgovore.

U zadacima višestrukoga izbora trebate između triju ili četiriju ponuđenih izabrati jedan točan odgovor.

U zadacima alternativnoga izbora trebate odrediti je li navedena tvrdnja točna (T) ili netočna (N).

U zadacima povezivanja i sređivanja trebate svakoj čestici pitanja pridružiti samo jednu česticu odgovora (svaki takav zadatak sadrži četiri čestice pitanja i pet ili šest čestica odgovora).

- **Pribor**

Na ispitu smijete rabiti samo olovku i gumicu.

Nije dopuštena uporaba rječnika.

1.9. Latinski jezik za opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije

- **Što se ispituje ispitom iz Latinskoga jezika za opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Na ispitu iz Latinskoga jezika od Vas se očekuje:

- poznavanje normativne gramatike
- razumijevanje lakšega izvornoga teksta uz komentar
- poznavanje minimalnoga propisanoga vokabulara
- poznavanje civilizacijskih sadržaja
- poznavanje latinskih poslovice i izreka te najčešćih kratica.

- **Kako izgleda ispit iz Latinskoga jezika za opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Ispit iz Latinskoga jezika za opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije samo je pisani.

Ispit iz Latinskoga jezika sastoji se od dvaju dijelova.

- **Uvodni dio**

U ovome dijelu ispita rješavat ćete 20 zadataka (10 zadataka iz gramatike, 5 zadataka iz vokabulara i 5 zadataka iz kulture i civilizacije).

- **Zadatci vezani uz prozni tekst**

U ovome dijelu ispita rješavat ćete 30 zadataka (15 zadataka iz razumijevanja teksta, 5 iz gramatike, 3 iz vokabulara i 7 iz kulture i civilizacije).

U svakome dijelu ispita bodovanje je jednako – točni odgovori za zadatke iz razumijevanja teksta donose 3 boda, za zadatke iz gramatike 2 boda, a za ostale 1 bod.

- **Koliko traje ispit iz Latinskoga jezika za opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Ukupno trajanje ispita iz Latinskoga jezika je 80 minuta, bez prekida.

- **Kako rješavati zadatke**

Zadatci mogu biti:

- otvorenoga tipa
 - zadatci dopunjavanja
 - zadatci kratkih odgovora

U zadatcima dopunjavanja trebate upisati točan odgovor na praznu crtu.

U zadatcima kratkih odgovora trebate upisati točan odgovor na praznu crtu. Na pitanja postavljena na latinskome jeziku trebate odgovoriti na latinskome.

- zatvorenoga tipa
 - zadatci višestrukoga izbora
 - zadatci alternativnoga izbora
 - zadatci povezivanja i sređivanja.

Pri rješavanju ovakvih zadataka trebate označiti znakom X slovo točnoga odgovora na listu za odgovore.

U zadacima višestrukoga izbora trebate između triju ili četiriju ponuđenih izabrati jedan točan odgovor.

U zadacima alternativnoga izbora trebate odrediti je li navedena tvrdnja točna (T) ili netočna (N).

U zadacima povezivanja i sređivanja trebate svakoj čestici pitanja pridružiti samo jednu česticu odgovora (svaki takav zadatak sadrži četiri čestice pitanja i pet ili šest čestica odgovora).

- **Pribor**

Na ispitu smijete rabiti samo olovku i gumicu.

Nije dopuštena uporaba rječnika.

1.10. Grčki jezik

- **Što se ispituje ispitom iz Grčkoga jezika**

Ispitom iz Grčkoga jezika ispituju se temeljna znanja i vještine stečene do kraja trećega razreda klasične gimnazije, odnosno u kojoj mjeri:

- možete analizirati i razumjeti osnovnu poruku nekoga originalnoga grčkoga teksta (prema propisanome programu)
- možete prevesti neki originalni grčki tekst (prema propisanome programu)
- možete razlikovati književna djela i tekstove prema dijalektu, razdoblju i autoru
- poznajete i razumijete osnove antičke grčke civilizacije
- poznajete i razumijete književno-povijesna razdoblja grčke književnosti i osobitosti pojedinih autora
- prepoznajete trajne vrijednosti antičke civilizacije i književnosti te njezin utjecaj na razvoj europske civilizacije i književnosti.

Ispit iz Grčkoga jezika jednak je za sve učenike, bez obzira na to jesu li pohađali program nastavljača (5 godina učenja) ili početnika (3 godine učenja).

- **Koliko traje ispit iz Grčkoga jezika**

Ispit iz Grčkoga jezika je pisani ispit i traje 90 minuta. Sami ćete rasporediti redoslijed i vrijeme rješavanja pojedinih zadataka.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Grčkoga jezika**

Ispitom iz Grčkoga jezika ispituju se četiri područja:

- razumijevanje jezika (30 zadataka, 39% od ukupnoga broja bodova)
- uporaba jezika (26 zadataka, 32% od ukupnoga broja bodova)
- vokabular (11 zadataka, 7% od ukupnoga broja bodova)
- civilizacija i književnost (21 zadatak, 22% od ukupnoga broja bodova).

- **Što se od Vas očekuje na području razumijevanja jezika**

Od Vas se očekuje:

- da na temelju nepoznatoga grčkoga teksta prilagođenoga razini učenja, u kojem će biti komentirani Vama možda nepoznati ili nejasni oblici, fraze i riječi, možete odgovoriti na niz pitanja kojima se ispituje razumijevanje sadržaja teksta te prepoznavanje sintaktičkih elemenata rečenice
- da možete, na temelju poznatoga grčkoga teksta, prepoznati ispravan prijevod, analizirati rečenice te odrediti oblike koji se nalaze u tekstu (popis tekstova i propisani vokabular nalazi se na mrežnim stranicama Centra u ispitnome katalogu u poglavlju Literatura te u dodatcima uz katalog)
- da možete prepoznati osnovne metričke zakonitosti epske poezije
- da možete povezati dijelove rečenica u smislenu cjelinu, pazeći na odnose u rečenici i njezin smisao
- da prepoznate ispravan prijevod rečenice na temelju ponuđenih odgovora
- da znate odrediti službu riječi u rečenici.

- **Što morate znati u području uporabe jezika**

Od Vas se očekuje:

- da znate uvrstiti u rečenicu pravilni oblik glagola, pazeći na smisao rečenice i odnose unutar nje
- da znate povezati sintagme u istome rodu, broju i padežu
- da znate između ponuđenih odgovora odabrati ispravan oblik glagola
- da znate napisati određeni imenski/glagolski oblik.

- **Što morate znati u području vokabulara**

Od Vas se očekuje:

- da znate povezati na grčkome jeziku riječi istoga ili suprotnoga značenja
- da znate prepoznati značenje riječi grčkoga podrijetla u hrvatskome jeziku.

- **Što morate znati s područja civilizacije i kulture**

Od Vas se očekuje da poznajete osnove grčke civilizacije, književnosti i kulture prema programu do kraja trećega razreda klasične gimnazije (uključujući i znanja stečena u prethodnim godinama učenja).

To ćete pokazati povezivanjem i prepoznavanjem pojmova i događaja iz grčke mitologije, povijesti, kulture i književnosti.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Zadatci mogu biti:

- zadatci višestrukoga izbora kod kojih morate između triju ili četiriju ponuđenih odgovora izabrati jedan koji je točan
- zadatci povezivanja i sređivanja u kojima morate povezati više pojmova ili oblika tako da svakomu zadanomu pojmu ili obliku pridružite jedan točan pojam ili oblik
- zadatci dopunjavanja u kojima treba upisati odgovarajuću riječ, izraz ili pojam, pazeći na smisao i točnost tvrdnje.

- **Pribor**

Na ispitu smijete rabiti samo olovku i gumicu.

Uporaba rječnika nije dopuštena.

1.11. Biologija

- **Što se ispituje ispitom iz Biologije**

Područja koja su obuhvaćena ispitom su: *Od molekule do organizma, Raznolikost živoga svijeta, Biljna fiziologija i Fiziologija čovjeka.*

Sve sadržaje koji će se ispitivati možete pronaći u Ispitnome katalogu iz Biologije objavljenom na mrežnim stranicama www.ncvvo.hr.

- **Kako izgleda ispit iz Biologije**

Ispit se sastoji od dvaju dijelova od kojih prvi sadrži zadatke zatvorenoga (A), a drugi zadatke otvorenoga (B) tipa.

Prvi dio ispita (A) sastoji se od najviše četiri skupine zadataka zatvorenoga tipa. To su **zadatci višestrukoga izbora, zadatci povezivanja i sređivanja, zadatci redanja i zadatci alternativnoga izbora**. Zadatci višestrukoga izbora ukupno donose oko 20% bodova, zadatci povezivanja i sređivanja oko 20% bodova, zadatci redanja od 5 do 10% bodova, a zadatci alternativnoga izbora do 5% bodova.

Svoje odgovore unosit ćete na poseban list za odgovore.

Drugi dio ispita (B) sastoji se od dvije skupine zadataka otvorenoga tipa. To su **zadatci dopunjavanja i zadatci kratkih odgovora** i ukupno donose 50% bodova.

Zadatci otvorenoga tipa zahtijevaju upisivanje odgovora. Svoje odgovore unosit ćete u ispitnu knjižicu na za to predviđena mjesta. Trebate napisati samo ono što se od Vas traži, bez suvišnih obrazloženja svojega odgovora.

Dobit ćete dvije ispitne knjižice. Prva ispitna knjižica (A) sadrži zadatke zatvorenoga tipa. Ovaj dio ispita možete rješavati običnom olovkom u samoj ispitnoj knjižici, ali svoje konačne odgovore trebate napisati kemijskom olovkom na **list za odgovore**. Druga ispitna knjižica (B) sadrži zadatke otvorenoga tipa. Ovaj dio ispita možete rješavati običnom olovkom na **listu za koncept**, ali svoje konačne odgovore trebate napisati kemijskom olovkom u **ispitnu knjižicu**.

- **Koliko traje ispit iz Biologije**

Ispit iz Biologije piše se 120 minuta.

- **Kakvi su zadatci u ispitnu**

- U zadatcima višestrukoga izbora od četiriju mogućnosti trebate izabrati jednu koja je točna.
- U zadatcima povezivanja i sređivanja svakoj čestici pitanja trebate pridružiti samo jednu česticu odgovora; svaki zadatak sadrži četiri čestice pitanja i šest čestica odgovora.
- U zadatcima redanja trebate određene podatke, pojmove ili događaje poredati na određen način tako da im pridružite odgovarajući redni broj.
- U zadatcima alternativnoga izbora trebate za svaku ponuđenu tvrdnju odlučiti je li točna ili netočna.
- U zadatcima dopunjavanja trebate dopuniti neku tvrdnju, označiti traženi dio crteža, upisati dio koji nedostaje, dovršiti rečenicu, crtež, grafički prikaz ili popuniti tablicu.

- U zadacima kratkih odgovora trebate kratko odgovoriti na postavljeno pitanje – s nekoliko riječi, jednostavnom rečenicom, formulom, jednažbom ili crtežom.

Svi tipovi zadataka uz tekst pitanja mogu sadržavati i uvodni sadržaj u obliku kraćega teksta, skice, crteža ili grafičkoga prikaza.

1.12. Kemija

• Što se ispituje ispitom iz Kemije

Ispitom iz Kemije kani se provjeriti (i potvrditi) u kojoj ste mjeri usvojili predviđena znanja tijekom dosadašnjega obrazovanja u Kemiji, razvili svoje kemijske vještine i sposobnosti (kompetencije) koje ste kroz nastavu Kemije stjecali i razvijali.

Nakana je provjeriti:

- koliko dobro poznajete, razumijete i koliko ste sposobni rabiti kemijske pojmove
- koliko ste sposobni bilježiti opažanja promatranjem kemijskih promjena
- koliko ste sposobni izlučiti informacije iz skupina kemijskih podataka (analiza, sinteza i valorizacija podataka tijekom rješavanja problema).

Kad govorimo o **znanju, razumijevanju i uporabi znanja** prije svega želimo da znate, razumijete i možete uporabiti kemijske pojmove, kemijske formule, kemijske jednadžbe, kemijske zakone i teorije; da ste sposobni rabiti kemijski simbolički jezik pri kvalitativnome i kvantitativnome opisivanju tvari i kemijskih promjena u kojima sudjeluju.

U smislu **analize i sinteze podataka** pri rješavanju problema trebali biste biti sposobni razlikovati različite vrste kemijskih podataka (činjenice, brojčane podatke, kemijske simbole, kemijske formule, jednadžbe kemijskih reakcija) i biti vješti u tumačenju tabličnih ili grafičkih prikaza koji predstavljaju odnose među različitim veličinama, vrstama podataka i informacijama. Potrebna je i sposobnost rješavanja jednostavnih kemijskih problema uporabom znanja u novim situacijama.

Sva ova znanja, sposobnosti i vještine nije moguće jednoznačno definirati i povezati s pojedinačnim ciljevima. Često će pitanja i nalozi kojima će se provjeravati te sposobnosti sadržavati informacije koje su Vam nepoznate. Da biste uspjeli odgovoriti na takva pitanja ili uspjeli riješiti tako postavljene probleme morat ćete svoja znanja, sposobnosti i vještine smišljeno i ciljano uporabiti u takvoj (Vama novoj) situaciji.

U eksperimentalnome smislu provjere znanja, sposobnosti i vještina od Vas se očekuje da ste sposobni rabiti jednostavne izvore energije (npr. plamenik), obavljati jednostavne temeljne kemijske radnje (prelijevanje tekućina, filtriranje, taloženje...), da poznajete mjere sigurnosti i zaštite pri radu s kemikalijama, reakcijskim smjesama i otpadnim tvarima te da ćete uredno zabilježiti opažene promjene i rezultate mjerenja i moći ih objasniti.

• Kako izgleda ispit iz Kemije

Ispit iz Kemije sastoji se od triju dijelova (**A**, **B** i **C**).

○ Dio A

Jedan dio bodova ostvarujete ocjenama stečenim u predmetu tijekom dosadašnjega srednjoškolskoga učenja Kemije.

Prvi dio donosi 20% od ukupnoga broja bodova.

○ Dio B

Drugi dio bodova ostvarujete ispunjavanjem propisanih eksperimentalnih obveza.

Trebate načiniti dvije od triju ponuđenih eksperimentalnih zadaća. Ove obveze trebete ispuniti u školi u dogovoru s nastavnikom do 15. travnja 2008. godine.

Tijekom izvođenja pokusa trebete prema priloženome napatku načiniti svoja izvješća, odgovoriti na zadana pitanja i napisati esej. Materijali koje ćete načiniti proći će unutarnju i vanjsku evaluaciju. To znači da će ih ocijeniti i Vaš nastavnik i nepristrani ocjenjivači. Rezultati vanjske evaluacije su konačni.

Kako bi Vam mogli omogućiti da ispunite svoje obveze, nastavnici će na vrijeme biti educirani o elementima i obvezama pri provedbi eksperimentalnoga dijela nacionalnoga ispita.

Drugi dio donosi 30% od ukupnoga broja bodova.

- **Dio C**

Treći dio bodova ostvarujete polaganjem pisanoga ispita.

Treći dio donosi 50% od ukupnoga broja bodova.

- **Kako izgleda pisani ispit iz Kemije**

Pisani ispit sastoji se od dvaju dijelova:

- I. dio – zadatci višestrukoga izbora (90 minuta, 40 zadataka)
- II. dio – zadatci otvorenoga tipa (120 minuta, 12 zadataka).

Prvi i drugi dio pisanoga ispita provode se odvojeno.

Tijekom I. dijela ispita nije dopuštena uporaba džepnoga računala.

Tijekom II. dijela ispita dopuštena je uporaba i džepnoga računala i PSE.

U II. dijelu ispita može se od Vas zahtijevati i konstruiranje dijagrama te Vam je dopuštena i uporaba crtaćega pribora.

- **Kako će se bodovati ispit iz Kemije**

U dijelu **A** ispita iz Kemije ostvarujete bodove prema zbroju konačnih predmetnih ocjena u prvome, drugome i trećem razredu srednje škole (za treći razred nastavnik treba predložiti konačnu predmetnu ocjenu na temelju dosadašnjega iskustva u radu s Vama).

Bodovi su sljedeći:

Zbroj ocjena	Bodovi
15	72
14	67
13	62
12	58
11	53
10	48
9	43
8	38
7	33
6	29

U dijelu **B** nacionalnoga ispita možete ostvariti maksimalno 108 bodova (za svaku eksperimentalnu zadaću po 54 boda). Bodovi eksperimentalne zadaće dijele se na sljedeći način: 34 boda za provedbu pokusa, opažanja i odgovore na pitanja te 20 bodova za esej.

U dijelu **C** nacionalnoga ispita svaki točan odgovor za zadatke višestrukoga izbora vrjednuje se s 3 boda.

Točni odgovori na zadatke otvorenoga tipa vrjednuju se s 5 bodova.

1.13. Fizika

- **Što se ispituje ispitom iz Fizike**

Svrha ispita iz Fizike je provjeriti u kojoj su mjeri učenici trećih razreda gimnazija u stanju primijeniti znanja i vještine iz Fizike koje su stjecali i razvijali tijekom školovanja.

Područja koja su obuhvaćena ispitom su: mehanika, termodinamika, elektromagnetizam i titranje.

- **Kako izgleda ispit iz Fizike**

Ispit je u pisanome obliku, a sadrži od 40 do 45 zadataka. U ispitu će biti dan popis formula i konstanti.

Na ispit u će učenici rabiti uobičajeni pribor za pisanje (olovka, gumica) i crtanje (trokuti, ravnalo, kutomjer, šestar) te džepno računalo.

U ukupnome broju bodova zadatci zatvorenoga tipa donose 40% bodova, a zadatci otvorenoga tipa 60% bodova, uz toleranciju odstupanja tih vrijednosti do $\pm 10\%$. Zadatci zatvorenoga tipa su zadatci višestrukoga izbora i zadatci povezivanja i sređivanja. Zadatci otvorenoga tipa su zadatci dopunjavanja i zadatci produženih odgovora.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Fizike**

Na ispit u se provjerava znanje iz četiriju cjelina, čiji je bodovni udio (s tolerancijom od $\pm 5\%$) prikazan u tablici.

Ispitna cjelina	Postotni udio bodova
MEHANIKA	35
TERMODINAMIKA	30
ELEKTROMAGNETIZAM	25
TITRANJE	10
Ukupno	100

- **Koliko traje ispit iz Fizike**

Ispit se polaže u jednome dijelu i traje 180 minuta bez prekida.

- **Što trebate znati iz pojedinih područja**

Mehanika

- poznavati i ispravno upotrebljavati osnovne kinematičke pojmove (položaj, pomak, put, putanja, vremenski interval, srednja brzina, srednja akceleracija, materijalna točka, referentni sustav)
- poznavati jednoliko i jednoliko ubrzano pravocrtno gibanje te ih grafički i matematički opisati
- analizirati gibanje na temelju zapisa gibanja (npr. vrpca električnoga tipkala)

- na osnovi jednog prikaza gibanja napraviti drugi prikaz (tablica ↔ graf, graf ↔ graf, graf ↔ matematički izraz (formula))
- opisati i analizirati slobodni pad
- poznavati i ispravno upotrebljavati osnovne kinematičke pojmove vezane uz kružno gibanje (period, frekvencija, kutna i obodna brzina)
- opisati i analizirati vodoravni i vertikalni hitac
- primijeniti načelo neovisnosti gibanja
- vektorski prikazati sile koje djeluju na tijelo, grafički odrediti rezultantnu silu
- računski odrediti iznos rezultantne sile za slučaj međusobno okomitih sila i sila koje djeluju na istome pravcu
- rastaviti silu na komponente
- primijeniti pojmove sile teže, težine, elastične sile, sile podloge, napetosti niti, sile trenja, konstante elastičnosti, faktora trenja te tromosti tijela
- primijeniti izraze za silu težu, elastičnu silu i maksimalnu silu trenja
- primijeniti i protumačiti I., II. i III. Newtonov zakon
- odrediti smjer i iznos sile, akceleracije i brzine tijela kod jednolikoga kružnoga gibanja u bilo kojoj točki putanje
- navesti primjere centripetalnih sila
- primijeniti pojmove impulsa sile i količine gibanja
- primijeniti temeljni zakon gibanja izražen preko promjene količine gibanja
- odrediti impuls sile iz (F, t) grafa
- opisati zatvoreni sustav i navesti primjere zatvorenoga sustava
- objasniti razliku između inercijskih i akceleriranih sustava
- objasniti razliku između stvarnih i inercijskih sila
- navesti primjere inercijskoga i akceleriranoga sustava za pravocrtna i kružna gibanja
- primijeniti opći zakon gravitacije i Keplerove zakone
- opisati i usporediti geocentrični i heliocentrični sustav
- objasniti pojam rada te primijeniti izraz za rad u slučaju djelovanja stalne sile
- odrediti rad iz grafa ovisnosti sile o pomaku
- primijeniti vezu rada i promjene kinetičke energije
- objasniti pojmove energijski zatvorenoga i otvorenoga sustava
- primijeniti zakon očuvanja energije
- opisati energijski učinak sile trenja
- primijeniti izraze za snagu i korisnost
- odrediti kinetičku energiju te gravitacijsku i elastičnu potencijalnu energiju
- primijeniti zakon očuvanja količine gibanja
- primijeniti pojmove gustoće, tlaka, hidrostatskoga, atmosferskoga i hidrauličkoga tlaka
- primijeniti pojam sile uzgona i Arhimedov zakon
- objasniti pojmove idealnoga fluida, protoka fluida i stacionarnoga gibanja fluida
- primijeniti jednadžbu kontinuiteta i Bernoullijevu jednadžbu

Termodinamika

- opisati toplinsko rastezanje tvari, Celzijevu i Kelvinovu temperaturnu ljestvicu i primijeniti vezu među njima
- opisati izotermni, izobarni i izohorni proces i primijeniti odgovarajuće plinske zakone za idealni plin
- grafički prikazati izohoru, izobaru i izotermu u (p, T) , (p, V) i (V, T) dijagramima
- primijeniti opću jednadžbu stanja plina i Avogadrov zakon
- opisati čestičnost tvari te pojmove atoma i molekule
- primijeniti pojmove unutrašnje energije, topline, specifičnoga toplinskoga kapaciteta, termodinamičke ravnoteže, latentne topline i promjene agregatnoga stanja
- primijeniti vezu srednje kinetičke energije nasumičnoga gibanja čestica plina i temperature
- primijeniti izraz za rad plina pri stalnome tlaku
- odrediti rad plina iz (p, V) dijagrama

- primijeniti prvi zakon termodinamike
- navesti i objasniti drugi zakon termodinamike
- primijeniti pojmove toplinskoga stroja, kružnoga procesa i korisnosti toplinskoga stroja

Elektromagnetizam

- poznavati vrste električnoga naboja i nositelje elementarnoga naboja
- objasniti elektriziranje trenjem, dodirom i influencijom za vodiče i izolatore
- primijeniti zakon očuvanja naboja
- primijeniti Coulombov zakon u vakuumu i u sredstvu
- primijeniti definiciju električnoga polja i izraz za električno polje točkastoga naboja te električno polje usporednih električki nabijenih ploča
- primijeniti načelo superpozicije za električnu silu i polje
- silnicama prikazati električno polje jednoga naboja, dvaju istoimenih ili raznoimenih naboja te električno polje između usporednih električki nabijenih ploča
- primijeniti izraze za elektrostatsku potencijalnu energiju, električni potencijal i napon
- objasniti pojam električnoga kapaciteta tijela te primijeniti izraz za kapacitet pločastoga ravnoga kondenzatora
- odrediti ekvivalentni kapacitet serijski i paralelno spojenih kondenzatora
- opisati gibanje naboja u električnome polju
- primijeniti izraz za energiju električnoga polja u pločastome kondenzatoru
- primijeniti definiciju električne struje
- navesti elemente jednostavnoga strujnoga kruga, sastaviti jednostavni strujni krug
- primijeniti Ohmov zakon za dio strujnoga kruga i za cijeli strujni krug
- primijeniti izraz za električni otpor
- primijeniti I. i II. Kirchhoffovo pravilo
- odrediti ekvivalentni otpor serijski i paralelno spojenih otpornika
- primijeniti izraze za rad i snagu električne struje
- navesti osnovna svojstva magneteta, kvalitativno opisati magnetsko polje Zemlje
- skicirati vektor magnetskoga polja u bilo kojoj točki prostora oko magneteta, silnicama prikazati magnetsko polje magneteta
- objasniti Ørstedov pokus
- skicirati magnetske silnice oko ravnoga vodiča kojim teče struja te za strujnu petlju i zavojnicu
- odrediti smjer, orijentaciju i iznos vektora magnetskoga polja u bilo kojoj točki prostora oko jednoga ili dva međusobno usporedna ili okomita ravna vodiča kojima teče struja
- primijeniti izraz za magnetsko polje u središtu zavojnice
- primijeniti izraz za magnetsku silu na vodič kojim teče struja, odrediti smjer magnetske sile
- primijeniti izraz za Lorentzovu silu te odrediti smjer Lorentzove sile
- opisati gibanje električki nabijene čestice u homogenome magnetskome polju
- primijeniti izraz za magnetsku silu između dviju paralelnih ravnih žica kojima teče struja
- primijeniti pojam magnetskoga toka i opisati pojavu elektromagnetske indukcije
- primijeniti Faradayev zakon elektromagnetske indukcije i Lenzovo pravilo
- primijeniti izraz za inducirani napon na krajevima ravnoga vodiča koji se giba u magnetskome polju
- opisati nastanak izmjenične struje
- grafički prikazati vremensku ovisnost izmjenične struje i napona
- primijeniti izraze za snagu izmjenične struje, efektivne vrijednosti napona i jakosti izmjenične struje, induktivni i kapacitivni otpor i impedanciju
- primijeniti Ohmov zakon za krug izmjenične struje za slučaj serijskoga spoja otpornika, kondenzatora i zavojnice

Titranje

- opisati periodičko gibanje i mehaničko titranje
- kvalitativno objasniti uzroke titranja (objasniti ulogu povratne sile)
- primijeniti pojmove ravnotežnoga položaja, elongacije, amplitude, titraja, perioda, faze, frekvencije i razlike u fazi
- matematički opisati i grafički prikazati ovisnost elongacije, brzine i akceleracije titranja o vremenu
- primijeniti vezu između akceleracije i elongacije te povratne sile i elongacije
- primijeniti izraz za vlastitu frekvenciju te period harmonijskoga oscilatora
- kvalitativno opisati i grafički prikazati vremensku promjenu kinetičke energije, potencijalne elastične energije te ukupne energije harmonijskoga oscilatora
- opisati jednostavno njihalo i uvjet pod kojim ono izvodi harmonijsko titranje
- primijeniti izraz za vlastitu frekvenciju te period jednostavnoga njihala
- opisati LC – titrajni krug i njegovu analogiju s mehaničkim harmonijskim oscilatorom
- primijeniti izraz za vlastitu frekvenciju te period titranja LC – titrajnoga kruga
- objasniti pojavu rezonancije

Dodatno, u svim područjima trebate:

- poznavati simbole i SI mjerne jedinice fizikalnih veličina te pretvarati jedinice
- razlikovati skalarne i vektorske veličine
- upotrebljavati zapis broja pomoću potencija broja 10
- poznavati i ispravno upotrebljavati prefikse mjernih jedinica
- znati očitati vrijednosti veličina iz grafa
- na osnovi podataka znati nacrtati graf međuovisnosti dviju veličina
- u slučaju linearne ovisnosti dviju veličina odrediti koeficijent smjera pravca i protumačiti njegovo značenje
- osmisliti jednostavne pokuse
- odrediti srednju vrijednost rezultata mjerenja i maksimalnu apsolutnu pogrešku
- iskazati rezultat mjerenja s pripadajućom pogreškom
- grafički prikazati međuovisnost izmjerenih veličina
- kvalitativno analizirati i protumačiti rezultate mjerenja.

1.14. Informatika za prirodoslovno-matematičke gimnazije

- **Što se ispituje ispitom iz Informatike za prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Ispitom će se provjeravati gradivo koje se obrađuje u prvim trima razredima prirodoslovno-matematičke gimnazije.

Cjeline obuhvaćene ispitom su:

- osnove uporabe računala i primjenskih programa
- poznavanje građe i načela djelovanja računala
- rješavanje problema programiranjem.

- **Kako izgleda ispit iz Informatike za prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Ispit je pisani i sadrži 50 zadataka.

Zadatci mogu biti zadatci višestrukoga izbora, višestrukih kombinacija, zadatci dopunjavanja, zadatci kratkih odgovora i zadatci produženih odgovora.

- **Koliko traje ispit iz Informatike za prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Ukupno trajanje ispita iz Informatike za prirodoslovno-matematičke gimnazije je 180 minuta.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Informatike za prirodoslovno-matematičke gimnazije**

Na ispitu se provjerava znanje iz prethodno navedenih triju cjelina. Njihov udio u ispitu je ovaj:

- osnove uporabe računala i primjenskih programa (do najviše 15%)
- poznavanje građe i načela djelovanja računala (do najviše 30%)
- rješavanje problema programiranjem (do najviše 60%).

- **Što trebate znati iz pojedinih cjelina**

Osnove uporabe računala i primjenskih programa

- znati imenovati i primijeniti osnove naredbe operacijskoga sustava
- razumjeti ulogu operacijskoga sustava
- razlikovati i objasniti načine pohranjivanja i prijenosa podataka
- primijeniti postupke za prilagođavanje postavki računala
- znati postupke instalacije i deinstalacije programa
- izabrati primjereni program za obradbu zadanih podataka
- upotrijebiti zadani korisnički program
- razlikovati i primijeniti matematičke formule i funkcije
- vrjednovati, objasniti i kreirati grafički prikaz podataka
- osmisliti, razviti i kreirati obradbu skupine podataka
- prosuditi značaj i posljedice računalnih virusa te ukazati na važnost primjerene zaštite
- objasniti pojmove vezane za računalne mreže i Internet
- razlikovati i rabiti osnovne usluge Interneta
- protumačiti i primijeniti osnova načela komunikacije putem elektroničke pošte
- uspješno pretraživati WEB
- procijeniti relevantnost prikupljenih podataka i vrjednovati podatke s Interneta
- razviti kritički stav prema izvoru prikupljenih podataka

Poznavanje građe i načela djelovanja računala

- razlikovati i povezivati brojevne sustave značajne za opis rada računala te argumentirati njihovu primjenu
- znati prikazati i objasniti način prikaza brojeva i znakova u računalu (IEEE norma)
- upotrebljavati zakonitosti logičke algebre i primijeniti ih na logičke sklopove
- opisati i razlikovati vrste računala i način njihovoga rada
- imenovati i objasniti svrhu sklopovlja i programskih dijelova računala
- opisati funkcionalne cjeline računala (ulogu centralne jedinice, ulogu i vrste memorija, nabrojati i u kratkim crtama prikazati periferne jedinice računala, nabrojati ostale dijelove računala)
- poznavati osnovne mjere za vrjednovanje računala

Rješavanje problema programiranjem

- objasniti pojam i osnovna svojstva algoritma
- navesti i primijeniti jezike za zapisivanje algoritama (dijagram toka i pseudokôd)
- Nabrojati, razlikovati i usporediti vrste programskih jezika
- identificirati faze izradbe programa i razlikovati vrste pogrešaka
- vrjednovati strukturu programa (stil, komentari, uporaba standardnih modula)
- usvojiti i znati razlikovati (protumačiti) pojam i uporabu varijable i konstante
- zaključiti kada i osmisliti kako primijeniti naredbu grananja (jednostruku i višestruku)
- raspoznati i primijeniti naredbe ponavljanja (s provjeravanjem uvjeta na početku, s provjeravanjem uvjeta na kraju, s unaprijed zadanim brojem ponavljanja, ugniježdene naredbe ponavljanja)
- rabiti brojač
- razlikovati i znati primijeniti jednostavne tipove podataka (cjelobrojne, realne, znakovne, logičke)
- modificirati i prestrukturirati matematičke izraze u konkretnome programskome jeziku
- prepoznati i primijeniti naredbu pridruživanja
- razlikovati i upotrijebiti unos i ispis podataka
- objasniti i primijeniti svojstva složenih tipova podataka
- kreirati i rabiti datoteke
- argumentirati i objasniti svrhu i vrste potprograma
- kreirati i analizirati potprograme
- prepoznati, raščlaniti, analizirati i primijeniti rekurzivne potprograme
- poznavati te znati primijeniti standardne algoritme:
 - za zamjenu sadržaja dviju varijabli
 - za traženje najmanjega i najvećega među učitanim brojevima
 - za izračun srednje vrijednosti unesenih brojeva
 - za rad s prirodnim brojevima
 - rastavljanje broja na znamenke
 - pronalaženje najvećega zajedničkoga djelitelja i najmanjega zajedničkoga višekratnika dvaju ili više brojeva
 - Euklidov algoritam za traženje najvećega zajedničkoga djelitelja
 - rastavljanje broja na proste faktore
 - provjeru je li učitan broj prost
 - generiranje i uporabu slučajnih brojeva (random)
 - rad s elementima niza
 - pretraživanje nizova (slijedno i binarno)
 - brisanje i umetanje elemenata u nizu
 - sortiranje nizova podataka (metoda razmjene, Bubble sort, Merge sort...)

- primjenjivanje i analiziranje rada s matricama (adresiranje elemenata matrice, zbrajanje, množenje...)
- pronalaženje niza znakova
- rastavljanje rečenice na riječi, zamjena dijela teksta drugim tekstom...
- provjera je li riječ palindrom.

1.15. Informatika za opće, jezične i klasične gimnazije

- **Što se ispituje ispitom iz Informatike za opće, jezične i klasične gimnazije**

Ispitom iz Informatike za opće, jezične i klasične gimnazije provjeravat će se gradivo koje bi učenici trebali steći tijekom jednogodišnjega obrazovanja iz ovoga predmeta.

Cjeline obuhvaćene ispitom su:

- osnove uporabe računala i primjenskih programa
- poznavanje građe i načela djelovanja računala
- rješavanje problema programiranjem.

- **Kako izgleda ispit iz Informatike za opće, jezične i klasične gimnazije**

Ispit je pisani i sadrži 32 zadatka.

Zadatci mogu biti zadatci višestrukoga izbora, višestrukih kombinacija, zadatci dopunjavanja, zadatci kratkih odgovora i zadatci produženih odgovora.

- **Koliko traje ispit iz Informatike za opće, jezične i klasične gimnazije**

Ukupno trajanje ispita iz Informatike za opće, jezične i klasične gimnazije je 120 minuta.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Informatike za opće, jezične i klasične gimnazije**

Na ispitu se provjerava znanje iz prethodno navedenih triju cjelina. Njihov udio u ispitu je sljedeći:

- osnove uporabe računala i primjenskih programa (do najviše 30%)
- poznavanje građe i načela djelovanja računala (do najviše 50%)
- rješavanje problema programiranjem (do najviše 30%).

- **Što trebate znati iz pojedinih cjelina**

Osnove uporabe računala i primjenskih programa

- znati imenovati i primijeniti osnove naredbe operacijskoga sustava
- razumjeti ulogu operacijskoga sustava
- razlikovati i objasniti načine pohranjivanja i prijenosa podataka
- primijeniti postupke za prilagođavanje postavki računala
- znati postupke instalacije i deinstalacije programa
- izabrati primjereni program za obradbu zadanih podataka
- upotrijebiti zadani korisnički program
- razlikovati i primijeniti matematičke formule i funkcije
- vrjednovati, objasniti i kreirati grafički prikaz podataka
- osmisliti, razviti i kreirati obradbu skupine podataka
- prosuditi značaj i posljedice računalnih virusa te ukazati na važnost primjerene zaštite
- objasniti pojmove vezane za računalne mreže i Internet
- razlikovati i koristiti osnovne usluge Interneta
- protumačiti i primijeniti osnova načela komunikacije putem elektroničke pošte
- uspješno pretraživati WEB
- procijeniti relevantnost prikupljenih podataka i vrjednovati podatke s Interneta
- razviti kritički stav prema izvoru prikupljenih podataka

Poznavanje građe i načela djelovanja računala

- razlikovati i povezivati brojevne sustave značajne za opis rada računala te argumentirati njihovu primjenu
- znati prikazati i objasniti način prikaza brojeva i znakova u računalu (IEEE norma)
- upotrebljavati zakonitosti logičke algebre i primijeniti ih na logičke sklopove
- opisati i razlikovati vrste računala i način njihova rada
- imenovati i objasniti svrhu sklopovlja i programskih dijelova računala
- opisati funkcionalne cjeline računala (ulogu centralne jedinice, ulogu i vrste memorija, nabrojati i u kratkim crtama prikazati periferne jedinice računala, nabrojati ostale dijelove računala)
- poznavati osnovne mjere za vrjednovanje računala

Rješavanje problema programiranjem

- objasniti pojam i osnovna svojstva algoritma
- navesti i primijeniti jezike za zapisivanje algoritama (dijagram toka i pseudokôd)
- nabrojati, razlikovati i usporediti vrste programskih jezika
- identificirati faze izradbe programa i razlikovati vrste pogrešaka
- usvojiti i znati razlikovati (protumačiti) pojam i uporabu varijable i konstante
- zaključiti kada i osmisliti kako primijeniti naredbu grananja (jednostruku i višestruku)
- raspoznati i primijeniti naredbe ponavljanja (s provjeravanjem uvjeta na početku, s provjeravanjem uvjeta na kraju, s unaprijed zadanim brojem ponavljanja, ugniježdene naredbe ponavljanja)
- rabiti brojač
- razlikovati i znati primijeniti jednostavne tipove podataka (cjelobrojne, realne, znakovne, logičke)
- modificirati i prestrukturirati matematičke izraze u konkretnome programskome jeziku
- prepoznati i primijeniti naredbu pridruživanja
- razlikovati i upotrijebiti unos i ispis podataka
- poznavati te znati primijeniti standardne algoritme:
 - za zamjenu sadržaja dviju varijabli
 - za traženje najmanjega i najvećega među učitanim brojevima
 - za izračun srednje vrijednosti unesenih brojeva
 - za rad s prirodnim brojevima

1.16. Psihologija

- **Što se ispituje ispitom iz Psihologije**

Teme obuhvaćene ispitom su: povezivanje i primjena znanja iz svih područja psihologije; psihologija kao teorijska i primijenjena znanost; biološke osnove ponašanja; osjeti i percepcija; emocije i motivacija; pamćenje i učenje; inteligencija i stvaralaštvo; ličnost; razvojna psihologija.

Sve sadržaje koji će se ispitivati možete pronaći u Ispitnome katalogu iz Psihologije objavljenom na mrežnim stranicama www.ncvvo.hr.

- **Koliko traje ispit iz Psihologije**

Ispit iz Psihologije piše se 80 minuta bez prekida.

- **Kako izgleda ispit iz Psihologije**

Ispit je jedinstvena cjelina koja se sastoji od pet vrsta zadataka:

- 8 zadataka alternativnoga izbora, donose oko 7% bodova
- 18 zadataka višestrukoga izbora, donose oko 15% bodova
- 9 zadataka povezivanja i sređivanja, donose oko 23% bodova
- 18 zadataka kratkih odgovora, donose oko 31% bodova
- 9 zadataka produženoga odgovora, donose oko 23% bodova.

Dobit ćete ispitnu knjižicu. Ispitna knjižica sadrži sve navedene zadatke. Zadatke možete rješavati običnom olovkom u samoj ispitnoj knjižici, ali svoje konačne odgovore trebate napisati kemijskom olovkom na **list za odgovore**.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

- U zadatcima alternativnoga izbora za svaku ponuđenu tvrdnju trebate odrediti je li točna ili netočna.
- U zadatcima višestrukoga izbora od četiriju ponuđenih odgovora trebate izabrati jedan koji je točan.
- U zadatcima povezivanja i sređivanja svakoj čestici pitanja trebate pridružiti samo jednu česticu odgovora; svaki zadatak sadrži tri čestice pitanja i četiri čestice odgovora.
- U zadatcima kratkih odgovora trebate odgovoriti na pitanje jednom ili s nekoliko riječi.
- U zadatcima produženih odgovora trebate jasno i sažeto odgovoriti na postavljeno pitanje.

Svi tipovi zadataka uz tekst pitanja sadrže uvodnu uputu.

1.17. Sociologija

- **Što se ispituje ispitom iz Sociologije**

Teme obuhvaćene ispitom su:

- sociologija kao znanost o društvu
- kako istraživati društvene pojave
- kultura
- društvo
- socijalizacija
- socijalna interakcija
- socijalna kontrola i devijantnost
- kolektivno ponašanje
- socijalna stratifikacija i mobilnost
- obitelj, brak i srodstvo
- religija
- ekonomske institucije i podjela rada
- političke institucije
- obrazovanje
- sociologija znanja i ideologija
- populacija, urbanizacija i ekologija
- nastanak i razvoj sociologije.

Sve sadržaje koji će se ispitivati možete pronaći u Ispitnome katalogu iz Sociologije objavljenom na mrežnim stranicama www.ncvvo.hr.

- **Kako izgleda ispit iz Sociologije**

Ispit se sastoji od dvaju dijelova. U prvome se dijelu ispita od Vas očekuje:

- da u zadacima alternativnoga izbora za svaku tvrdnju odredite je li točna (T) ili netočna (N)
- da u zadacima višestrukoga izbora između triju ili četiriju ponuđenih odaberete jedan točan odgovor
- da u zadacima povezivanja i sređivanja svakomu pojmu u lijevome stupcu pridružite odgovarajući pojam iz desnoga stupca
- da u zadacima višestrukih kombinacija između pet ponuđenih odaberete tri točna odgovora
- da u zadacima redanja određene podatke, pojmove ili događaje poredate prema navedenome kriteriju
- da u zadacima kratkih odgovora odgovorite na pitanje jednostavnom rečenicom
- da u zadacima dopunjavanja dopunite rečenicu upisivanjem pojma koji nedostaje
- da u zadatku produženoga odgovora odgovorite na pitanje u nekoliko rečenica.

U drugome dijelu ispita nalaze se već navedene vrste zadataka vezane za određeni tekst sociološke problematike.

- **Koliko traje ispit iz Sociologije**

Ispit iz Sociologije piše se 90 minuta bez prekida.

1.18. Povijest

- **Što se ispituje ispitom iz Povijesti**

Ispitom iz Povijesti ispituju se nastavni sadržaji iz opće i nacionalne povijesti od pretpovijesti do sredine 19. stoljeća.

- **Koliko traje ispit iz Povijesti**

Ispit iz Povijesti traje 90 minuta bez prekida.

- **Kakva je struktura ispita iz Povijesti**

Ispit iz Povijesti je jedinstveni pisani ispit koji sadrži 60 zadataka složenih prema tipovima.

- **Kakvi će biti zadatci i bodovanje**

Ispit se sastoji od pet tipova zadataka:

- Zadatci višestrukoga izbora

U ovoj skupini zadataka od Vas se očekuje da između četiriju ponuđenih odaberete samo jedan odgovor koji je točan. Ovi zadatci mogu uz tekst pitanja sadržavati i uvodni dio u obliku kraćega teksta, povijesnoga vrela, skice, fotografije, crteža ili grafičkoga prikaza. Za svaki točno riješen zadatak dobit ćete jedan bod.

- Zadatci povezivanja i sređivanja

U ovoj skupini zadataka trebate povezati međusobno srodne pojmove prema traženome kriteriju. Dva od ponuđenih pojmova ne će imati svoj odgovarajući par i nigdje se ne pripisuju. Za svaki potpuno točno riješen zadatak (5 spojenih parova) dobit ćete 3 boda. Bodovat će se i djelomično točni odgovori: jednim bodom 1 i 2, a s dvama bodovima 3 i 4 točno spojena para.

- Zadatci redanja

U ovoj skupini zadataka trebate određene podatke, pojmove ili događaje poredati kronološkim slijedom. Za svaki potpuno točno riješen zadatak dobivate dva boda.

- Zadatci dopunjavanja

U ovoj skupini zadataka od Vas se zahtijeva da upišete riječ koja nedostaje, dovršite rečenicu, shemu ili crtež. Za svaki točno riješen zadatak dobit ćete jedan bod.

- Zadatci kratkih odgovora

Ovi zadatci sadržavaju uvodni dio u obliku kraćega teksta, povijesnoga vrela, skice, fotografije, crteža ili grafičkoga prikaza. Svaki zadatak sastoji se od triju pitanja. Od Vas se očekuje da na svako pitanje odgovorite jednom ili s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom. Za svaki točan odgovor dobit ćete jedan bod.

Netočni odgovori u ovome testu ne će biti vrjednovani negativnim bodovima.

- **Kako rješavati ispit**

Dobit ćete ispitnu knjižicu i list za odgovore. Odgovore možete rješavati običnom olovkom u samoj ispitnoj knjižici, ali svoje konačne odgovore trebate napisati čitko kemijskom olovkom na list za odgovore. Nečitljivi i neuredni odgovori ne će biti uvaženi.

- **Što se od Vas očekuje**

- da poznajete temeljnu povijesnu terminologiju te njihovu primjenu pri pojašnjavanju događaja, pojava i procesa
- da znate pravilno razvrstati događaje, pojave, procese i značajne osobe u povijesnome vremenu i prostoru te usporediti sličnosti i razlike povijesnih događaja
- da pravilno rabite različite vrste ilustrativnoga materijala u pojašnjavanju događaja, pojava i procesa
- da samostalno analizirate, interpretirate i vrjednujete razne vrste povijesnih izvora te da izvodite zaključke
- da vrjednujete događaje iz perspektive vremena kada su se dogodili
- da razumijete čimbenike koji su oblikovali razdoblja
- da poznajete najvažnije kulturne i znanstvene dosege, gospodarske procese i društvene odnose u povijesnim razdobljima
- da pokažete pisane komunikacijske kompetencije i kreativne potencijale u primjeni znanja

- **Pribor**

Pri rješavanju ispita smijete rabiti samo pribor za pisanje i brisanje.

1.19. Geografija

- **Što se ispituje ispitom iz Geografije**

Cjeline obuhvaćene ispitom iz Geografije su:

- fizička geografija
- društvena geografija
- regionalna geografija svijeta.

- **Koliko traje ispit iz Geografije**

Ispit iz Geografije traje 90 minuta bez prekida.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Ispit sadrži tipove zadataka zatvorenoga i otvorenoga tipa.

Zadatci zatvorenoga tipa su:

- zadatci višestrukoga izbora u kojima između triju ili četiriju ponuđenih trebate odabrati jedan točan odgovor
- zadatci višestrukih kombinacija u kojima između pet ponuđenih trebate odabrati dva točna odgovora
- zadatci povezivanja i sređivanja u kojima svakomu podatku u lijevome stupcu trebate pridružiti odgovarajući podatak iz desnoga stupca.

Zadatci otvorenoga tipa su zadatci dopunjavanja u kojima trebate dopuniti rečenicu upisivanjem riječi ili broja koji nedostaje ili ucrtati i upisati tražene podatke na kartu.

Ispit ima 60 zadataka, 24 zadatka obuhvaća gradivo prvoga razreda (fizičku geografiju), 24 zadatka gradivo drugoga razreda (društvenu geografiju) i 12 zadataka gradivo trećega razreda (regionalnu geografiju svijeta).

- **Kako rješavati zadatke u ispitu**

Ispit se rješava kemijskom olovkom (s plavom ili crnom tintom). U prvome dijelu ispita svoje odgovore trebate upisati na list za odgovore, a u drugome dijelu ispita u ispitnu knjižicu. Za vrijeme rješavanja ne smijete rabiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Grafički priloz i karte sastavni su dijelovi ispita.

Odgovori u zadacima s kratkim odgovorima i zadacima dopunjavanja pišu se tiskanim slovima.

Sastavni dio svake vrste zadataka čine upute za rješavanje.

1.20. Glazbena umjetnost

- **Što se ispituje ispitom iz nastavnoga predmeta Glazbena umjetnost**

Zadacima u ispit u obuhvaćeno je gradivo prvoga i drugoga razreda te gradivo trećega razreda bez romantičke opere, baleta i impresionizma.

- **Kako izgleda ispit iz Glazbene umjetnosti**

Ispit iz Glazbene umjetnosti je pisani i sastoji se od dviju cjelina ukupnoga trajanja od 90 minuta.

Prvom cjelinom ispituju se opća teorijska znanja.

Drugom cjelinom provjeravat će se stečena znanja, vještine i sposobnosti pri analizi dvaju glazbenih primjera pojedinačno i komparativno.

Ispit sadržava 50 zadataka koji donose ukupno 100 bodova.

Na ispitu ćete dobiti ispitnu knjižicu s ispitnim zadacima i listove za odgovore. Od Vas se očekuje da pažljivo pročitate upute koje trebate slijediti pri rješavanju postavljenih zadataka.

Na listovima za odgovore u zadacima zatvorenoga tipa točna rješenja trebate obilježavati znakom X.

Neispravno obilježeni odgovori ne će se vrjednovati kao točni odgovori.

Ukoliko se u zadacima višestrukoga izbora i višestrukih kombinacija označe svi ponuđeni odgovori, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira što su među njima označeni i točni odgovori.

- **Trajanje ispita**

Prvi dio ispita traje 20 minuta, a drugi dio, koji uključuje i slušanje glazbenih primjera, traje 70 minuta.

U drugome dijelu ispita predviđene su tri ispitne cjeline (subtestovi):

1. Slušanje i analiza I. glazbenoga primjera
2. Slušanje i analiza II. glazbenoga primjera
3. Slušanje i poredbena analiza I. i II. glazbenoga primjera.

Prvi i drugi subtest provode se nakon dvokratnoga slušanja glazbenoga primjera, a treći subtest nakon jednokratnoga slušanja obaju glazbenih primjera.

- **Pribor**

Dopušteni pribor su kemijska olovka plave ili crne boje ili nalivpero.

1.21. Likovna umjetnost

- **Što se ispituje ispitom iz nastavnoga predmeta Likovna umjetnost**

Ispitom iz nastavnoga predmeta Likovna umjetnost ispituju se sadržaji arhitekture, urbanizma, slikarstva, kiparstva, crteža i grafike od pretpovijesti do renesanse.

- **Koliko traje ispit**

Ispi iz nastavnoga predmeta Likovna umjetnost traje 90 minuta bez prekida.

- **Kakva je struktura ispita**

Ispit se sastoji od dvaju dijelova.

U **prvome dijelu ispita** je 15 međusobno nepovezanih zadataka te deset grozdova zadataka u kojima su po 3 ili 4 zadatka vezana za određeni slikovni materijal.

Zadatci mogu biti:

- višestrukoga izbora
- višestrukih kombinacija
- povezivanja i sređivanja
- dopunjavanja i kratkih odgovora.

Drugi dio ispita je zadatak esejskoga tipa u kojem se od Vas traži analiza likovnoga djela.

- **Kako rješavati zadatke u ispit**

U prvome dijelu ispita:

- Zadatke višestrukoga izbora rješavate tako da između četiriju ponuđenih odgovora označite jedan točan odgovor. Svaki točno riješen zadatak donosi 1 bod.
- Zadatke višestrukih kombinacija rješavate tako da između četiriju ponuđenih odgovora označite dva točna odgovora. Svaka čestica točnoga odgovora donosi pola boda, odnosno potpuno točno riješen zadatak donosi 1 bod.
- Zadatke povezivanja i sređivanja rješavate tako da pojmove grupirane u dvije skupine međusobno smisleno povežete na osnovu zadanoga kriterija. Svaka točno povezana čestica donosi pola boda, odnosno potpuno točno riješen zadatak donosi 2 boda.
- Zadatke dopunjavanja i kratkih odgovora rješavate tako da na za to predviđeno mjesto na listu za odgovore upišete traženi pojam ili na reprodukciju ucrtate ono što se u zadatku zahtijeva.
- U grozdovima zadataka nalaze se tri ili četiri zadataka vezana za jedan slikovni materijal. Zadatci mogu biti višestrukoga izbora, višestrukih kombinacija, povezivanja i sređivanja te zadatci dopunjavanja i sređivanja. Rješavate ih na prethodno opisan način.

Prvi dio ispita donosi ukupno 60 bodova.

U drugome dijelu ispita:

- Zadatak esejskoga tipa rješavate pisanjem analize ponuđenoga likovnoga dijela prema zadanim pojmovima ili pitanjima. Trebate dobro promotriti reprodukciju i pažljivo pročitati uputu. Posebno usmjerite pažnju na zadane pojmove te izbjegavajte komplicirane i preduge rečenice.

Drugi dio ispita ukupno donosi 25 bodova.

Cijeli ispit ukupno donosi 85 bodova.

- **Što se od Vas očekuje**

Kako biste uspješno riješili ispit, trebate poznavati sadržaje iz arhitekture, urbanizma, slikarstva, kiparstva, crteža i grafike, od pretpovijesti do renesanse, odnosno:

- razumjeti i dosljedno primjenjivati osnovne pojmove likovnih umjetnosti u rješavanju zadataka
- razumjeti i prepoznavati obilježja različitih stilskih razdoblja i kultura
- prepoznavati karakteristike različitih grana likovnih umjetnosti u likovnim djelima
- razumjeti i primijeniti likovni jezik u analizi likovnoga djela.

- **Pribor**

Na ispitu smijete rabiti olovku, gumicu, plavu ili crnu kemijsku olovku, flomaster u boji, ravnalo, trokut i šestar.

1.22. Logika

- **Što se ispituje ispitom iz Logike**

Nacionalnim ispitom iz Logike provjeravat će se, općenito govoreći, u kojoj ste mjeri sposobni ispravno rabiti logičko nazivlje, prepoznati i odrediti oblike misli i odnose među njima ispravnom primjenom logičkih postupaka te primijeniti osnove jezika i semantike propozicijske logike.

- **Kako izgleda ispit iz Logike**

Ispit je jedinstven. Sastoji se od zadataka zatvorenoga tipa (zadatci alternativnoga i višestrukoga izbora) i zadataka otvorenoga tipa (zadatci kratkih odgovora i zadatci produženih odgovora).

- **Koliko traje ispit iz Logike**

Ispit iz Logike traje 90 minuta bez prekida.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Logike**

Budući da do svibnja ne može biti savladano cjelokupno gradivo, ovaj nacionalni ispit obuhvaća one dijelove gradiva za koje se može pretpostaviti da su savladani do svibnja.

Ispitne cjeline	Približni udjel	Broj bodova	Približna razina složenosti
1. Pojam	15%	8	70%
2. Sud	20%	10	
3. Zaključak	40%	20	
4. Iskazna logika (račun sudova)	25%	12	
5. Prirodna logika (račun pojmova)	0%	0	
6. Metodologija	0 %	0	

- **Kako rješavati zadatke iz Logike**

Pomoćne korake u rješavanju zadataka upisujte na pomoćnim listovima papira koje ćete dobiti prilikom testiranja. Uvažavat će se samo ona rješenja koja se nalaze upisana na listu za odgovore.

Pri rješavanju zadataka držite se u njima danih uputa i samoga teksta zadatka. Ako se u zadatcima susretete s nepoznatim sadržajima, oslonite se na umetnute naputke. Može se doći do rješenja zadatka i bez prethodnoga susreta s takvom vrstom zadataka.

1.23. Etika

- **Što se ispituje ispitom iz Etike**

Ispit iz predmeta Etika obuhvaća sadržaje trogodišnjega gimnazijskoga obrazovanja iz ove oblasti i jednak je za sve učenike gimnazijskoga programa.

Ispit obuhvaća četiri tematske cjeline:

- savjest i identitet
- društveno okruženje i moralna svijest
- odnos prema prirodi, tehnologiji i znanosti
- etika kao filozofija morala.

- **Kako izgleda ispit iz Etike**

Ispit je podijeljen na dvije ispitne cjeline.

ISPITNE CJELINE	Vrste zadataka
<i>I. DIO ISPITA</i>	○ zadatci višestrukoga izbora○ zadatci višestrukih kombinacija○ zadatci povezivanja i sređivanja○ zadatci dopunjavanja i kratkih odgovora
<i>II. DIO ISPITA</i>	○ esej

- **Koliko traje ispit iz Etike**

Ispit iz Logike traje 90 minuta bez prekida.

- **Koji se sadržaji ispituju ispitom iz Etike**

Ispit obuhvaća četiri tematske cjeline:

- savjest i identitet
- društveno okruženje i moralna svijest
- odnos prema prirodi, tehnologiji i znanosti
- etika kao filozofija morala.

Sve sadržaje koji će se ispitivati možete pronaći u Ispitnome katalogu iz Etike objavljenom na mrežnim stranicama www.ncvvo.hr.

- **Kako rješavati zadatke u ispitu**

U prvome dijelu ispita:

- Zadatke višestrukoga izbora rješavate tako da između četiriju ponuđenih odgovora označite jedan točan odgovor.
- Zadatke višestrukih kombinacija rješavate tako da između šest ponuđenih odgovora označite dva točna odgovora.
- Zadatke povezivanja i sređivanja rješavate tako da pojmove grupirane u dvije skupine međusobno smisleno povežete na osnovi zadanoga kriterija.
- Zadatke dopunjavanja i kratkih odgovora rješavate tako da na za to predviđeno mjesto na listu za odgovore upišete traženi pojam ili na pitanje odgovorite jednostavnom rečenicom.

Prvi dio ispita donosi ukupno 30 bodova.

U **drugome dijelu** ispita trebate napisati kraći sastavak (do 450 riječi) na temelju ponuđenoga teksta ili tekstova. Ponuđeni tekstovi mogu biti etički (odlomci iz filozofske literature) ili nefilozofski (novinski ili sl.).

Tekstovi će biti popraćeni pitanjima koja trebaju biti i smjernice za pisanje sastavka.

Drugi dio ispita donosi ukupno 30 bodova.

Cijeli ispit donosi ukupno 85 bodova.

1.24. Vjeronauk

- **Što se ispituje ispitom iz Vjeronauka**

Ispitom iz Vjeronauka ispituju se temeljna znanja, sposobnosti i vještine iz ovoga predmeta stečena tijekom dosadašnjega gimnazijskoga školovanja.

- **Kako izgleda ispit iz Vjeronauka**

Ispit iz Vjeronauka je pisani ispit koji sadrži 32 zadatka od kojih je oko 60% zatvorenoga tipa, a oko 40% otvorenoga tipa.

- **Koje je gradivo obuhvaćeno ispitom iz Vjeronauka**

Ispitom iz Vjeronauka ispituju se temeljna znanja, sposobnosti i vještine obuhvaćene odobrenim Programom nastave katoličkoga vjeronauka za srednje škole prvoga i drugoga razreda te prvih pet tematskih cjelina trećega razreda.

Znanja, sposobnosti i vještine koje će biti predmetom ispitivanja naznačene su odgovarajućim obrazovnim ishodom koje možete pronaći u Ispitnome katalogu iz Vjeronauka objavljenom na mrežnim stranicama www.ncvvo.hr.

- **Koliko traje ispit iz Vjeronauka**

Ispit iz Vjeronauka traje 90 minuta bez prekida. Sami trebate rasporediti redoslijed i vrijeme rješavanja svakoga zadatka.

- **Kakvi su zadatci u ispitu**

Zadatci mogu biti zatvorenoga i otvorenoga tipa.

Među zadacima zatvorenoga tipa bit će zastupljeni:

- zadatci višestrukoga izbora u kojima između četiriju ponuđenih odgovora treba izabrati jedan koji je točan
- zadatci višestrukih kombinacija u kojima između šest ponuđenih odgovora treba izabrati dva odgovora koji su točni
- zadatci povezivanja i sređivanja u kojima treba prema naznačenome kriteriju točno povezati podatke koji su nanizani u dva stupca (osoba – značajke; pojam – definicija/tumačenje; uzroci – posljedice i sl.).

Među zadacima otvorenoga tipa bit će zastupljeni:

- zadatci dopunjavanja u kojima, pazeći na smisao i točnost tvrdnje, treba upisati element koji nedostaje (odgovarajući pojam, naziv, godinu i sl.)
- zadatci kratkih odgovora u kojima na postavljeno pitanje treba dati precizan i kratak odgovor u nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (najčešće na pitanje tko, što, gdje, kada)
- zadatci produženih odgovora u kojima na pitanje treba odgovoriti samostalno, složenom rečenicom, u kojoj se navodi ono što se u zadatku traži (definicija, nabranje, obrazloženje, zaključak).

- **Pribor**

Na ispitu iz Vjeronauka dobit ćete ispitnu knjižicu u kojoj se nalaze ispitni zadatci i listovi za odgovore.

Treba pažljivo čitati upute i slijediti ih pri rješavanju zadataka.

Na listovima za odgovore za zadatke zatvorenoga tipa trebate obilježiti znakom X slova točnih odgovora.

Možete slobodno pisati po ispitnoj knjižici, ali trebate paziti da ne zaboravite upisati odgovore na list za odgovore. Odgovori koji ne budu ispravno označeni ne će se vrjednovati kao točni odgovori.

Na ispitu možete rabiti samo pribor za pisanje i brisanje.

Pri upisu odgovora na list za odgovore možete rabiti isključivo kemijsku olovku.

- **Kako će se zadatci bodovati i ocjenjivati**

Bodovi za pojedine zadatke određeni su prema težini zadatka. Zadatci zatvorenoga tipa boduju se s 1 ili 2 bodovima, a zadatci otvorenoga tipa s 2 ili 3 bodovima za točan odgovor. Za djelomično točan odgovor (više od 50% odgovora mora biti točno) moguće je dobiti umanjen broj bodova.

- **Kako se možete pripremiti za ispit iz Vjeronauka**

Pretpostavlja se da ste znanja, sposobnosti i vještine za ispit stjecali kroz nastavu Vjeronauka prema odobrenom programu kroz sve tri godine gimnazijskoga školovanja, rabeći pritom odobrene udžbenike za Vjeronauk u 1. i 2. razredu srednje škole te dodatnu literaturu koju je rabio/rabila nastavnik/nastavnica, osobito za 3. razred.

Uz to, nastavnik/nastavnica Vam može preporučiti dodatnu literaturu koja je navedena u Ispitnome katalogu iz Vjeronauka.

Provedba ispita – način polaganja ispita

Jesu li nacionalni ispiti obvezni?

Da, obvezni su za sve učenike četverogodišnjih srednjih škola.

Hoću li na dan polaganja ispita imati redovitu nastavu?

Ne, taj dan ćete biti oslobođeni redovite nastave.

Tko organizira nacionalne ispite u mojoj školi?

Za provedbu ispita u svakoj su školi odgovorni ravnatelj/ravnateljica škole i ispitni koordinator/koordinatorica koji rade po uputama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* i u suradnji s njim.

Tko je ispitni koordinator?

Ispitni koordinator je osoba koja je zaposlenik škole, a zadužena je za organizaciju i provedbu ispita u školi. To može biti netko od nastavnika ili stručnih suradnika.

Kako ću saznati tko je ispitni koordinator u mojoj školi?

Pitat ćete svoju razrednicu ili razrednika.

Što sve radi ispitni koordinator/koordinatorica

Ispitni koordinator/koordinatorica obavlja ove poslove:

- učenicima, nastavnicima i roditeljima daje informacije o ispitima
- sastavlja popis učenika svoje škole te ih prijavljuje za polaganje ispita
- prima, zaštićuje i pohranjuje ispitni materijal
- priprema prostor za provedbu ispita
- nadgleda i osigurava regularnost provedbe ispita
- vraća ispitni materijal *Nacionalnomu centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja*.

Komu i gdje mogu postaviti dodatna pitanja?

Ako vas bilo što zanima u vezi s nacionalnim ispitima, možete pitati ispitnoga koordinatora/koordinatoricu ili postaviti pitanje elektroničkom poštom na adresu: ncvvo@ncvvo.hr.

Komu se trebam obratiti ako ne mogu polagati ispit na isti način kao drugi učenici?

O svojim potrebama unaprijed obavijestite ispitnoga koordinatora. Ispitni koordinator upoznat će Vas s načinom polaganja ispita i onim što je potrebno učiniti kako biste ostvarili svoja prava.

Detalji su navedeni u brošuri „Upute za provođenje državne mature za pristupnike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama” koju možete dobiti od svojega ispitnoga koordinatora ili proučiti na mrežnim stranicama Centra: www.ncvvo.hr.

Tko će nadgledati provedbu ispita?

Za vrijeme trajanja ispita, osim učenika, u svakoj će učionici biti i dva nastavnika. To ne će biti nastavnici predmeta koje ćete polagati. Osim njih, vašu školu možda posjete i predstavnici *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* koji će kontrolirati provedbu ispita u školama.

Tko će vrjednovati ispite?

Ispite će vrjednovati uvježbani ocjenjivači, nastavnici toga predmeta u drugim školama. Zadatci s ponuđenim odgovorima (A, B, C i D ili točno/netočno) učitavat će se i vrjednovati pomoću optičkoga čitača.

Hoće li ocjenjivači znati čije ispite ispravljaju?

Ne, ispiti će se pisati i slati na ocjenjivanje pod šiframa.

Kad ću saznati kako sam riješila/riješio ispit?

Svoje ćete rezultate saznati kad budu obrađeni svi rezultati. Zbirne će rezultate škole dobiti do 10. srpnja, a pojedinačne rezultate dostavit ćemo u rujnu, na početku školske godine 2008./2009.

Hoće li rezultati na nacionalnim ispitima utjecati na moje ocjene iz predmeta?

Ne će.

Kako će se izražavati rezultati koje ću postići na nacionalnim ispitima?

Ukupni rezultati ne će se izražavati standardnim ocjenama (1,2,3,4,5), nego kao postotak riješenih zadataka, od 0 do 100% gdje 0 znači da nije postignut nijedan bod, a 100 znači da su svi zadatci točno riješeni i da je postignut maksimalan broj bodova.

Rezultati učenika strukovnih škola bit će izraženi u odnosu na sektor, a rezultati učenika gimnazija u odnosu na program.

Hoće li rezultati nacionalnih ispita biti javno dostupni?

Rezultati pojedinoga učenika i škole ne će biti javno dostupni. Javno će biti objavljeni samo rezultati nacionalnih ispita na razini ukupne populacije učenika.

Za što će se iskoristiti rezultati nacionalnih ispita?

Učenici i nastavnici iskoristit će rezultate za vrjednovanje i unaprjeđivanje vlastitoga rada. Autori ispitnih zadataka rabić će rezultate za poboljšanje izradbe ispitnih materijala za državnu maturu.

Tko će sve biti obaviješten o rezultatima nacionalnih ispita?

O rezultatima nacionalnih ispita bit će obaviještene škole, pojedini nastavnici i učenici.

- Škole će dobiti rezultate koje će moći usporediti s prosječnim rezultatima drugih škola.
- Nastavnici će dobiti rezultate svojih učenika i razreda.
- Svoje ćete rezultate raspraviti sa svojim nastavnicima.

Pravila ponašanja na nacionalnome ispitu

Prije ispita

- Trebate biti upoznati sa svojim pravima i obvezama. Sve informacije o ispitima možete dobiti od ispitnoga koordinatora. Ispitni koordinator treba Vas upoznati s postupkom i tijekom ispitivanja – s pravilima ponašanja, načinima ispitivanja, ispravljanja i vrjednovanja uradaka te postupcima žalbi.

Dolazak

- Na ispit morate doći pola sata prije početka.
- Nije dopušteno lažno predstavljanje – nitko ne smije polagati ispit umjesto Vas.
- U učionici sjedite prema rasporedu koji je unaprijed odredio ispitni koordinator.
- Osobne stvari koje ne možete imati sa sobom za vrijeme ispitivanja odložite na za to predviđeno mjesto u ispitnoj prostoriji.

Za vrijeme ispita

- Ne smijete imati mobitel.
- Nije dopušten nikakav oblik komunikacije ili suradnje s drugim učenicima. To uključuje sve oblike prepisivanja, dogovaranja, razgovaranja ili razmjenjivanja poruka te zajedničko rješavanje zadataka.
- Smijete rabiti isključivo pribor naveden u ovome *Vodiču*. Zabranjena je uporaba bilo kakvih drugih uređaja, pomagala, pribora, knjiga ili bilježki.
- Ne smijete ometati rad ostalih učenika – zabranjeno je pričanje, zapitkivanje, stvaranje buke, neugodnih zvukova i slično.
- Ne smijete ni na koji način oštetiti, otuđiti ili uništiti svoj ili tuđi uradak ili bilo koji dio ispitnoga materijala, inventara prostorije u kojoj se odvija ispit ili tuđe imovine.
- Nije dopušteno jesti, a piti se može voda ili sok.
- Sve upute o ispitu dobit ćete prije početka ispita. Tijekom ispita možete se obratiti dežurnomu nastavniku samo u krajnjoj nuždi, i to bez riječi, dizanjem ruke.
- Iz ispitne prostorije smijete izaći samo u pratnji dežurnoga nastavnika. Pritom nije dopušten nikakav oblik komunikacije s drugima ni uporaba knjiga ili drugih izvora informacija.
- Ako sve zadatke riješite prije isteka vremena, provjerite još jedanput točnost svojih rješenja i u miru pričekajte kraj ispita.